

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 50 groszy

Z LISTĄ GOŚCI

Prenumerata kwartalna 4 zł

Zakopane

podtatrzańskie wysokogórskie 800—1000 m nad poziomem morza położone, całoroczne uzdrowisko obejmujące gminy Zakopane, Witów, Kościelisko, Murzasichle (Jaszczurówka), Nowe Bystre, Brzegi, Roztokę i Bukowinę. Idealne miejsce wypoczynkowe. Rendez vous elity towarzystwa Hotele, Pensjonaty, Kawiarnie, Restauracje, Dancin*g*. Park, Koncerty Orkiestry wojskowej, Kinematograf, Sale teatralne i koncertowe, Biblioteki publiczne, Wystawa sztuki, Muzeum tatrzańskie, Gimnazjum państw., Sanatorium, Szkoła koronarska, Szkoła przemysłu drzewnego. Centrum turystyki tatrzańskiej. Stolica sportów zimowych. Narty, Saneczki, Ślizgawka, Dwie skocznie narciarskie, Korty tenisowe, Boisko sportowe, Tow. Tatrzańskie, Sokół, Dom wycieczkowy im. ks. Stolarczyka, Stacja meteorologiczna, Schronisko przy Morskiem Oku i na Hall Gąsienicowej. Idealne miejsce klimatyczne o specjalnych warunkach leczniczych. Niskie ciśnienia, Mała wilgotność, Silna insolacja, Mała ilość wiatrów, Duże opady śnieżne, czystość powietrza, rzadkie mgły, Wskazania lecznicze, choroby płuc, zwłaszcza gruźlica w stadiach początkowych, Doskonałe rezultaty w sprawach kataralnych oskrzeli i górnych dróg oddechowych, oraz rekonwalescencji po zapaleniu płuc i grypie. Dobre warunki do leczenia malarji, anemji (biednicy), neurastenji, choroby Basedowa i czyn. zaburzeń narządów trawienia. Doskonałe wyniki u dzieci wątłych i obciążonych dziełczą skłonnością do chorób piersiowych.

Sanatorja: Czerwonego Krzyża, Dr. Hawranka, Związku Naucz. Odrodzenie. Dla dzieci: KBK., Bratnia Pomoc Akademicka, Szpital Uzdrowiska, Zakłady roentgenologiczne, Pracownia chemiczno-bakterjologiczna, Diatermja, Elektryzacja, Fizykoterapia, Łazienki mlejskie, Poradnia przeciwgruźliczna dla niezamożnych.

Prospekty wysyła Zarząd Uzdrowiska, Zakopane, Rynek.

„Morskie Oko“

Restauracja, cukiernia, kawiarnia pod nowym zarządem

ZAKOPANE — ul. Krupówki.

Śniadania — Obiady — Kolacje — Największa w Zakopanem Czytelnia — Gry towarzyskie — Codzienne popołudniowe i wieczorne

DANCINGI.

Znakomita orkiestra Wielkopolan

IHM-JAZZ

Codziennie 12 w południe

— DANCING SPORTOWY —

Drukarnia

Pawła Mitręgi

w CIESZYNI

polecą się do wykonania wszelkich robót w zakresie drukarstwa wchodzących

NOWO OTWARTA CUKIERNIA „GRAND“ KAWIARNIA

przy ul. Tad. Kościuszki obok Hotelu „Europejskiego“ poleca i przyjmuje zamówienia na wyroby jak: **torty, ciasta, pączki, herbatniki.**

Wyłączna sprzedaż czekolady i cukrów firmy

„SUCHARD“

Uprasza się P. T. Publiczność o odwiedzenie lokalu, gdzie można miło i spokojnie przepędzić czas. Wszelkie dzienniki i tygodniki ilustrowane.

Cognac Monnet

Najszlachetniejszy produkt winny.

! Punkt zborny świata sportowego !

Restauracja i Kawiarnia Hotelu „SPORT“

ST. KARPOWICZ i SYN
obecnie **ADOLF GAUGUSCH**

Zakopane — Krupówki. Tel. 329.

Poleca znakomitą kuchnię oraz napoje najprzedniejszej jakości.

DANCING

przy PIERWSZORZĘDNEJ ORKIESTRZE

:: Tradycyjne drugie śniadania z DANCINGIEM. ::
Ceny umiarkowane

Stały Komitet Imprez Sportowych

Niedziela, dnia 29 grudnia 1929 o godz. 9-ej rano

Uroczyste poświęcenie i otwarcie

Stadjonów Sportowych

Wstęp tylko za zaproszeniami imiennymi.

Pozostałe zaproszenia wydaje Prezydjum Komitetu Z. P. Z.

STADJON GŁÓWNY przy ulicy T. Kościuszki (Marszałkowskiej)

Niedziela, dnia 29 grudnia 1929 o godz. 11-ej

Wielkie Góralskie WYŚCIGI KONNE

Program:

1. Ski-skjöring.
2. Wyścig „Kumoterek“ bez pasażera.
3. Ski-skjöring.
4. Wyścig „Kumoterek“ z pasażerem.
5. Bieg płaski.
6. Wyścig zaprzęgów parokonnnych.

Przez cały czas zawodów czynny jest bufet ogrzewany z gorącymi przekąskami firmy „OKOCIM“ pod zarządem p. Stanisława Bielatowicza.

Wstępy: Trybuny zł 5.—, Łoża 4-osobowa zł 30.—.
Wstęp na miejsce stojące zł 1.50.

Słowo stało się ciałem...

A więc już jutro... A więc się stało... Tak, stało się to, o czym zaledwie w snach, jeszcze parę miesięcy temu marzyło się tym, którzy doprowadzili do tego, że myśl, że słowo — stało się ciałem...

Jutro — w niedzielę, dnia 29 grudnia 1929 roku — ściśle, jak było zaprojektowane i zapowiedziane już dawno, nastąpi uroczyste poświęcenie i otwarcie zimowych stadjonów Stalego Komitetu Imprez Sportowych Z. P. Z.

W chwili tej, tak ważnej, nie tylko dla Komitetu, ale dla całego Zakopanego, a wreszcie sportu polskiego, który w placówce naszej zyskuje ważny atut w dalszym jego rozwoju — z lękiem i niepokojem patrzymy w przyszłość...

Nie z obawy o rezultaty moralne, bo te Komitet osiągnął już w samym doprowadzeniu zamierzeń swoich, t. j. budowy stadjonów, do celu — ale o rezultaty finansowe. Budowa stadjonów i toru łyżwiarskiego oraz strzelnicy, a dalej rekonstrukcja toru bobsleighowego i t. d., to olbrzymi wydatek — wydatek niemal ponad siły Komitetu...

Choć jednak myśl ta zakłóca nieco spokój, szczególnie Prezydium Komitetu — patrzy ono mimo to z dumą na swoją pracę, z tem przeświadczeniem, że przyłożyło ręki do dobrego dzieła...

Oddając jutro swój paromiesięczny wysiłek społeczeństwu polskiemu i jego tak pięknie rozwijającemu się sportowi — prosi Komitet wszystkich o pobłażanie dla błędów, które zapewne przy szybkości i pewnej prowizoryczności prac znajdują się, i zwraca się równocześnie do wszystkich o poparcie wysiłków Komitetu przez jak najliczniejsze odwiedzanie stadjonów w czasie urządzania na nich imprez sportowych. Komitet Imprez Sportowych dołożył wszelkich starań, aby organizowane przezeń imprezy stały na najwyższym poziomie i z jednej strony przyczyniały się do ogólnego podnoszenia poziomu naszego sportu, a z drugiej dawały ciekawym i zainteresowanym rozwojem jego możliwie największą satysfakcję.

O poziomie urządzić się mających imprez świadczy najlepiej fakt objęcia nad II-giemi Zimowemi Zawodami Hippičznymi, urządzanymi wespół z K. I. S. przez Małopolski Klub Jazdy, wysokiego Protektoratu przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Ignacego Mościckiego, który nawet, o ile Mu na to pozwolą stosunki, obiecał zaszczyścić je Swą osobą.

W przeddzień otwarcia pierwszych w Zakopanem Stadjonów zimowych, K. I. S. zwraca się również z wyrazami słów gorącej podziękności do wszystkich tych, którzy jego wysiłki poparli bądź w formie udzielenia subwencji, bądź w formie ufundowania nagród. Lista to długa — zbyt długa, aby ją w tem miejscu uwidocznić — tem bardziej, że nie jest ona jeszcze zamkniętą i dary w dalszym ciągu szerokim korytem wpływają, świadcząc najdobitniej o zrozumieniu wysiłków Komitetu przez całe społeczeństwo polskie. Odkładając więc na przyszłość szczegółowe i imienne podziękowanie Zaczynym i Szanownym Ofiarodawcom — Komitet stwierdza, że nadzieje jego pod tym względem nie zostały zawiedzione, i że fakt ten był w pracy jego najsilniejszym bodźcem, który w momentach rzeczywiście trudnych ożywił jego pracę i nie pozwalał opuszczać, ani zalamywać rąk...

Redakcja tygodnika „Zakopane“, śledząca przez cały czas mrówczą pracę Komitetu, a przede wszystkim nieustrudzonego i zapobiegliwego jego prezesa, p. Dyr. Marjana Jamontta, w chwili tak ważnej, jak otwarcie Stadjonów, wyraża podziw dla tej pracy, a będąc wyrazicielem opinii społecznej całego Zakopanego — składa jak najlepsze życzenia Komitetowi, aby dzieło jego, które się rodzi jutro — krzewiło się ad multos annos i rosło z roku na rok — a w niedalekiej przyszłości pozwoliło Zakopanemu na uzyskanie już stałego i olbrzymiego Stadjonu Sportowego, który mógłby być przez cały rok czynny, służąc sprawie rozwoju sportu polskiego i Zakopanego, jako stolicy tegoż sportu...

Tatry — z innej strony.

Dla większości społeczeństwa naszego — i to dla znacznej większości — Tatry nasze przedstawiają jedynie cel eksploatacyjny. Eksploatacja naszych Tatr przejawia się w najróżnorodniejszych formach. Dla jednych stanowią one obiekt do wyładowywania namiętności taternicko-turystycznych, dla drugich sportowych, dla trzecich wrażeńowych — a wreszcie dla innych, na całe szczęście, tych jest najmniej, obiekt eksploatacji dóbr materialnych.

Ktoś, znający życie Zakopanego, tej bazy operacyjnej wszystkich eksploataatorów Tatr, jedynie i tylko powierzchownie — z dancingów, sal balowo-teatralnych, parku i Krupówek, snadnie mógłby przyjść do przekonania, że życie zakopiańskie i jego stosunek do Tatr, ma tylko jedno jedyne oblicze.

A jednak tak nie jest...

Jest w tem samym Zakopanem, a nawet przy tych samych Krupówkach — jeszcze jedna baza operacyjna, jeszcze jeden bastjon — bastjon ukryty i dobrze zamaskowany — na górnych piętrach Muzeum Tatrzańskiego.

Tam, w schłodzonych pracowniach i salkach — wre inna praca — tam stosunek człowieka do Tatr nabiera zupełnie innego charakteru. Tam Tatrom i ich czarom przypatrują się ludzie z innego punktu widzenia — z punktu naukowego...

Oto leży przed nami ostatni (Nr. IX i X) „Wiadomości Geograficznych“, w którym znajdujemy obszernie sprawozdanie z Konferencji Tatrzańskich, jakie odbyły się w dniach 4 i 5 maja 1929 r. staraniem Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego, a poświęconych dyskusji nad potrzebami badań naukowych w Tatrach i na Podtatrze.

Przeglądając sprawozdanie owo, napotykamy na cały szereg nazwisk osób, znanych nam dobrze z Zakopanego i Tatr. Są to ci właśnie, cisi i utajeni „goście“ zakopiańscy, których się rzad-

ko widuje w Zakopanem na dancingach, a nawet w kawiarniach.

W sprawozdaniu naszym z tego „Sprawozdania“ chcielibyśmy czytelników naszych zapoznać możliwie jak najdokładniej z rezultatami prac naszych uczonych i z wnioskami, jakie na tych obradach uchwalono. Aby jednak nie streszczać się zbyt, a przeciwnie dać możliwie najdokładniejszy obraz przebiegu obrad, rozłożymy to na parę numerów, ograniczając się na razie do dosłownego przytoczenia „Wstępu“ do „Sprawozdania“, pióra prof. J. Smoleńskiego, w którym to wstępie znajdziemy umotywowanie powodów, dla których nauka polska tak obszernie i szczerze zajęła się Tatrami i ich przyrodą.

A oto co pisze p. prof. Smoleński:

Cel. — Tatry, dzięki swej dobitnej indywidualności fizjo- i antropogeograficznej oraz wyjątkowym rysom w obliczu ziem naszych, przedstawiają teren szczególniejszego zainteresowania nauki polskiej i — od pewnego czasu — jej omal, że niesporną domenę. Należą przytem do najlepiej naukowo zbadanych części Polski. Dzięki długoletnim wysiłkom stajemy już dzisiaj wobec zarysowującej się syntezy w szeregu działów wiedzy o Tatrach, syntezy zamykającej pewien okres badań. Dobiaża końca nowe zdjęcie geologiczne Tatr, niebawem ukazać się ma ujęcie całokształtu ich glaciologii, atlas i monografia jezior, zaokrąglą się obraz geobotaniczny, opracowana została górna granica lasu, w druku jest wyczerpujące studjum tatrzańskiego życia pasterskiego. Jest to moment, w którym zastanowić się warto nad dalszym ciągiem pracy, ustalić luki, stwierdzić potrzeby, przygotować program dalszej racjonalnej akcji badawczej, opartej nie na indywidualnych jedynie i odosobnionych wysiłkach jednostek, lecz na porozumieniu pracowników, celowej koordynacji pra-

cy i skierowaniu jej ku najbardziej palącym problemom.

Temu celowi służyć miały zorganizowane przez Krakowski Oddział Polskiego Towarzystwa Geograficznego Konferencje Tatrzańskie. Przedstawione przez specjalistów z różnych działów wiedzy o Tatrach referaty stanowiły punkt wyjścia dla dyskusji, która niewątpliwie przez stwierdzenie najważniejszych postulatów rzeczowych i organizacyjnych przyczyni się do znalezienia i wprowadzenia w życie sposobów ich zaspokojenia.

Program. — Program konferencji obejmował kartografię, klimatologję, hydrografię, geologję, petrografię, botanikę, zoologję, etnografię, toponomastykę, antropogeografię, geografję ekonomiczną i historję. Lista ta nie jest kompletna, nie uwzględnia potrzeb badawczych w zakresie geofizyki, limnologji, speleologii, antropologii, archeologii. Tematom tym należałoby w przyszłości poświęcić osobne zebrania, podobnie jak tym, które choć figurowały w programie Konferencji, nie stały się przedmiotem dyskusji skutkiem nieobecności referentów lub zbyt szczupłego udziału specjalistów w danym dziale wiedzy (klimatologia, etnografia).

Miejsce. — Tatry — przysły „Park Narodowy“ — to wspólny skarb, całą obchodzący Polskę. Do pracy nad tym obszarem powołani są więc uczeni z całej Polski. Niemniej główny obowiązek i odpowiedzialność w tym kierunku ciąży na środowisku naukowym Krakowa, jako najbliższego ogniska skupiającego badaczy. Z odpowiedzialności tej Kraków zdawał sobie sprawę i obowiązek ten spełniał w miarę sił i warunków. Stąd wyszła inicjatywa i tu pojawiały się publikacje prac, nieraz pomnikowych, stanowiących podstawę znajomości Tatr. Wystarczy przypomnieć klasyczne dzieło Kotuli o piętrach roślinnych górskiego świata, wydanie mapy geologicznej Tatr, rozliczne rozprawy i przyczynki naukowe z różnych działów wiedzy o Tatrach, które zawdzięczamy Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademji Umiejętności. Obok Akademji oparciem dla badań był tu zawsze Uniwersytet Jagielloński, w którego zakładach problemy tatrzańskie były niemal stale przedmiotem specjalnych studjów; niektóre z tych pracowni, jak botaniczna, geologiczna lub mineralogiczna, systematyczną od szeregu lat w tym kierunku prowadzą akcję. Oto przyczyny, dla których Polskie Towarzystwo Geograficzne wybrało Kraków za miejsce Konferencji.

Wyniki. — Konferencje Tatrzańskie odbyły się w dniach 4 i 5 maja 1929 w Instytucie Geograficznym Uniw. Jagiellońskiego, udział w nich wzięło kilkudziesięciu fachowych przedstawicieli różnych działów wiedzy.

Publikując tekst wygłoszonych lub nadesłanych referatów oraz przebieg dyskusji, Zarząd Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego obowiązków swych wynikających z zainicjonowania i przeprowadzenia Konferencji Tatrzańskich nie uważa za wyczerpane. Pozostaje praca nad realizacją postulatów organizacyjnych i innych, którą rezolucje Konferencji powierzyły Towarzystwu. Do pracy tej niezwłocznie przystąpiono. Poza zbieraniem materiałów do naukowej bibliografji tatrzańkiej, przygotowaniem do organizacji badań hydrograficznych w Tatrach według planu ustalonego na konferencjach oraz badań toponomastycznych (na razie na mniejszym obszarze), spowodowano porozumienie zespołu pracujących w Tatrach geomorfologów i geologów w sprawie ujednostajnienia zasad zdjęć glacialno-dyluwjalnych, które to zasady zostały już w następstwie w r. b. zastosowane przy pracy w terenie, podjęto badania geogr.-gospodarcze. Akcja planowa rozpoczęła się więc i wolno żywić nadzieję, że — prowadzona dalej konsekwentnie — będzie ona miała pewne znaczenie dla postępu badań naukowych w Tatrach. Najważniejszym jednak owocem Konferencji Tatrzańskich jest porozumienie kół fachowych co do aktualnych potrzeb badawczych i skierowania w ich stronę uwagi badaczy. Jeśli wzbudzone zainteresowanie okaże się impulsem twórczości, cel Konferencji został w pełni osiągnięty.

DZIAŁ TATRZAŃSKI

„Wierchy“ o Zakopanem w roku 1929.

Przed tygodniem wyszedł rocznik siódmy „Wierchów“, organu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, redagowanego znakomicie przez p. prof. Dra Jana Gwalberta Pawlikowskiego przy współdziałaniu pp.: prof. dra Walerego Goetla, prof. dra Adolfa Chybińskiego, dra Romana Kordysa i majora Bronisława Romaniszyna.

Zanim napiszemy w dziale tatrzańskim „Zakopanego“ obszerniej o tem wspaniałym wydawnictwie, dajemy Czytelnikom naszym za łaskawem zezwoleniem Redakcji „Wierchów“ początek „Kroniki Zakopiańskiej“ pióra p. Krystyny Brudzińskiej, w której ta utalentowana publicystka w sposób żywy, cięty i dowcipny zestawia różne wydarzenia zakopiańskie w kończącym się roku 1929. Dostało się niemało w „Kronice“ i — naszemu piśmie i Związki Przyjaciół Zakopanego; wszystko jednak przebaczymy Autorce w imię zasady, że tylko wolna prasa służy prawdzie, i tylko w słońcu pełnej swobody kwitnąć może dowcip pogodny, zdrowy i pożyteczny.

Józef Diehl.

KRONIKA ZAKOPIAŃSKA.

W Zakopanem nic nowego... Przypomina się przy tych słowach tytuł słynnej obecnie książki Remarque'a „Im Westen nichts neues“. I tak jak za tym obojętnym tytułem, nasładowującym banalne biuletyny wojenne, kryje się całe kłębowisko wszelakich trosk, bied i zabiegów, podobnie i w Zakopanem.

W Zakopanem nic nowego — te same bowiem małe i wielkie sprawy, te same troski, kłopoty sezonowe, te same narzekania, utyskiwania, obmowy, projekty, regulacje, kanalizacje, ruiny, prywacie, akuzacje, turbacje, wojny — powtarzają się z roku na rok. Zmiany częste atmosferyczne, ciśnienie barometryczne mniejsze lub większe, zmiana pogody, opady, wiatry, poglądy, prądy i rządy... a na to wszystko ten sam Giewont — z za chmury, patrzy ponury.

A teraz kronikarskim porządkiem przystępuję do sprawozdania. — Kwestja pierwsza: kto teraz „gadzduje“ w Zakopanem? — Otóż na początku roku bieżącego przywrócono wreszcie samorząd gminny, w czwartym zaś kwartale samorząd w uzdrowisku, „klimatykę“, t. j. Komisję Klimatyczną, złożoną według nowego statutu z dziesięciu nominatów wojewody. — Okresowi przeszło dwuletnich rządów komisarskich należy się wspomnienie szczerze. Zamiast — jak to chyba jest racją bytu takich rządów — pozostać po sobie wzór postępowania i rozpocząć nową erę rozwojową, komisarze nasi niczego tu naprawdę nie poprawili, ani w gminie, ani w „klimatyce“. Może nie mogli, może nie umieli...

Nowa Rada gminna powierzyła ster rządów p. Leopoldowi Winnickiemu, jako naczelnikowi, a p. Wojciechowi Rojowi, byłemu posłowi sejmowemu, jako jego zastępcy. Nowa Komisja Klimatyczna wybrała w kwietniu przewodniczącym swoim naczelnika gminy, zastępcą dotychczasowego komisarza rządowego, p. Tadeusza Piatkowskiego. Po różnych zakulisowych akcjach i reakcjach — wybór ten został zatwierdzony przez wojewodę dopiero w połowie października.

Zdawało się, iż będzie spokój, tak potrzebny do pracy rzeczowej — bodaj przez trzy lata, na taki bowiem okres powołuje Komisję Klimatyczną ustawa uzdrowiskowa. Tymczasem zaczęto już zabiegi o „unifikację“, t. j. powierzenie agend klimatycznych (czytaj: taksy klimatycznej, pobieranej od kuracjuszy i turystów) gminie, zadłużonej ponad miarę i nie mogącej wybrnąć z trudnej sytuacji finansowej bez pomocy z zewnątrz.

Jako przestroję przed nową szkodliwą „zawieruchą“ przypomnę, co sądził o tem już w roku 1926 Zarząd Główny P. T. T. i co wciąż jest aktualne:

„Nie przesadzając możliwości przyszłej reorganizacji opieki nad uzdrowiskami tatrzańskimi, a w szczególności w drodze ewentualnego utworzenia „powiatu tatrzańskiego“ ze Strostwem w Zakopanem i kierując się szczerą troską: 1) o jak najkorzystniejszy i należyty rozwój Zakopanego i przyległych gmin, stanowiących w obecnych stosunkach do pewnego stopnia organiczną całość z Zakopanem, 2) o należyte, w nowożytnym duchu pomyślane, ukształtowanie stosunków sanitarnych powyższego obszaru,

3) o należyty i zgodny z obecnymi wymaganiami rozwój ruchu turystycznego tatrzańskiego i

4) o ochronę przyrody w Tatrach polskich i na Podhalu:

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego sądzi, że wykonanie odnośnych postanowień ustawy o uzdrowiskach z dnia 23 marca 1922 stanowi jedyną drogę zabezpieczającą spełnienie powyższych postulatów, nader ważnych nie tylko dla społeczeństwa polskiego, zainteresowanego w wysokim stopniu w należyłym rozwoju tego jedynego w kraju obszaru

uzdrowiskowego, lecz także dla samego Zakopanego. Polskie Towarzystwo Tatrzańskie musi zatem przed jakąkolwiek reorganizacją domagać się usilnie:

1. zatwierdzenia planu regulacyjnego Zakopanego, 2. wydania przepisów budowlanych dla okręgu sanitarnego tatrzańskiego,

3. wprowadzenia w życie rozporządzenia z dnia 1 października r. 1924 o okręgu ochrony sanitarnej, obejmującym cały obszar polskich Tatr.

Celem utrzymania stałej, dalszej opieki nad powyższymi działaniami ustawy o uzdrowiskach uważa Zarząd Główny Pol. Tow. Tatr. za niezbędne jak najrychlejsze powołanie po myśli postanowień powyższej ustawy stałych rzeczoznawców dla omawianego okręgu sanitarnego w sprawach: a) ochrony przyrody, a w szczególności lasów, — b) rozbudowy miejscowości tegoż okręgu sanitarnego i c) opieki nad kuracjuższymi i ruchem turystycznym.

W sprawach, o których tu mowa, nie się od tego czasu właściwie nie zmieniło. Ogólny plan regulacyjny, zatwierdzony staraniem Tymczasowej Komisji Uzdrowiskowej — to jedyna zdobycz trwała w tem trzechleciu. Ale już pierwszy plan szczegółowy, dotyczący mianowicie Równi Krupowej, dotychczas leży dopiero w drugiej instancji... Jeśli z takim pośpiechem regulować będziemy Zakopane, niebawem nie będzie już wiele do uratowania.

To samo stanowisko co P. T. T. zajęła i Państwowa Komisja Ochrony Przyrody, oświadczając, że oddanie agend klimatycznych gminie „przyniosłoby jak największą szkodę sprawie ochrony przyrody tatrzańskiej, gdyż czynniki gminne, jak to wiemy dobrze — nie mogłyby, a może i nie chciałyby, sprostać tym zadaniom. Jest przytem rzeczą oczywistą, że gmina Zakopanego, gdyby na nią zostały przelane funkcje Komisji Uzdrowiskowej, nie mogłaby działać natężenie innych gmin tatrzańskich, a jednolitość władzy administracyjnej na terenie całych Tatr polskich jest warunkiem koniecznym spełnienia w Tatrach obowiązków ochrony przyrody.

Zagadnienie ochrony administracji Zakopanego i Tatr powinno być rozwiązane w imię interesu ogólnego i trwałego, nie szczególnego i przejściowego, jak ratowanie złych finansów jednej miejscowości.

Nowy wójt z nową Radą gminną gospodarowali, jak mogli, przez ten rok. Położenie finansowe gminy za kilka miesięcy nie mogło się naprawić, a trudno gospodarzyć bez pieniędzy. Z wydaniem sądu o nowej Radzie musimy więc poczekać. Dotąd zaznaczyła się zabiegami o pieniądze w postaci podatków. Pomysłowość w tym kierunku idzie tak daleko, że — jak powiadają — nawet nazwiska mają być opodatkowane. Ludzie tedy, aby się uchylić od tych ciężarów, mają zamiar pozbyć się nazwisk. Bo i poco? — wystarczy sam numer, nawet tak schowany, jak na domach w Zakopanem, że go nawet odszukać nie można. — Zaznaczyć trzeba dla słuszności, że niesłuszne były tak często powtarzane w prasie zarzuty za rozkopanie Krupówek w czasie sezonu letniego, gdyż drogę tę naprawiała nie gmina, ale Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych w Krakowie.

Drugim ważnym faktem, mającym decydować o rozwoju Zakopanego — w mrocznej przyszłości — była ankieta, zwołana przez Min. Robót Publ. w dniach 8, 9 i 10 marca. Odbyła się ona przy mniejszym zainteresowaniu ogółu, jak pamiętna ankieta w r. 1919. Poza delegatami kilku ministerstw w ankiecie uczestniczyli przedstawiciele najrozmaitszych stowarzyszeń, ciał samorządowych, instytucyj, ugrupowań zawodowych Zakopanego i innych letnisk Podhala, zainteresowanych najżywniejszymi jego sprawami i problemami rozwojowymi.

Sprawozdanie z ankiety wychodzi poza ramy mych zadań — stwierdzam tylko, że echa, jakie przedostały się za ścian „Bristolu“, gdzie ankieta w pocie czoła pracowała, niezbyt entuzjastycznie zostały przyjęte przez Zakopian. „Radców“ mamy już dość, projekto- wąż aż nadto — brak tylko pieniędzy i cynnu, któryby to biedne — jak pisze Makuszyński, suchotnicze, ledwo dyszące Zakopane, od razu na nogi postawił. Podobnie, jak nad tą matką chorą w przypowieści Mickiewicza, radzili lekarze różni — a ona wciąż umierała. Aż przyszedł syn kochający ją bardzo i zawołał: „O matko moja wstań!“ — I owa niewiasta wówczas powstała. I takiego „syna“ potrzeba Zakopanemu w chwili obecnej!

Namiastka, czy surogat już istnieje pod nazwą „Związku Przyjaciół Zakopanego“. To nie jeden będzie syn wołał: „Zakopane wstań! odkop się!“ Ale cały legion tych synów, jak właśnie przy dźwiękach własnej, symfonicznej orkiestry — to dopiero będą się działy cuda. Ziemia się zatrząśnie i runą wszystkie resztki „kózich stajni“, płoty się wyprostują, kamienie wystające na chodnikach lub brakujące same się uporządkują, Diable motory zaczną pracę dziesięciokrotną i wskutek tego rozjaśni się wszystko na ziemi — i w głowach Zakopian. Zakwitną kwiaty na wszystkich podwórkach, a na ulicach zamiast kupek śmieci będą pieniądze, wyrzucane z kasy „Monte Gewonto“ przez cudzoziemców zostawione...

I Makuszyński wygra jakie sto tysięcy dolarów od jakiegoś bęcała w zagranicy i wystawi tu śliczny dom, gdzie będzie restauracja z prawdziwym winem z borówek. I „Borowino“ stanie się tak sławne, jak conajmniej Chianti... No i będzie wogóle wszystko to, o czem pisał Makuszyński w swym fejleto-

nie, drukowanym w „Świecie“ p. t.: „Monte Gewonto“.

Tak, to wszystko będzie kiedyś, ale i dziś już jest coś nie coś za sprawą „Przyjaciół Zakopanego“.

Krystyna Brudzińska.

Rocznik siódmy (1929) „Wierchów“, organu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, przynosi treść następującą:

Niedźwiędź w Tatrach (z 2 ilustr.) St. Barabas z. O założeniu Nowego Targu na Podhalu i o nazwie tego miasta. Ign. Moczydłowski. — Z podziemi tatrzańskich: grota Kasprowa Niżnia (z 6 ilustr. w tekście i mapą poza tekstem). St. Zwoliński. — W „styrbnych miejscach“; przyczynek do psychologii taternictwa. Marjusz Zaruski. — Z Cieszyna do Szczawnicy (z 10 ilustr.). Marjan Nunberg. — Rohackie Stawy (z 2 ilustr. w tekście i 1 poza tekstem). A. Gadoński. — Gadeja (z 1 ilustr. poza tekstem). Wojciech Brzega. — Przez siedm gór i przez siedm dolin na nartach. Ze wspomnień narciarza (z 26 ilustr. i 1 mapką w tekście, 1 ilustr. i 1 mapką poza tekstem). Roman Kordys. — Z lat dawnych. 1. Pobyt w Karpatach (1823). 2. Baltazara Szopińskiego „Z góralami na Podole“ (1868). 3. Pismo starostwa nowotarskiego do gromady Dzianisz z r. 1817. — Karykatury Jacka Malczewskiego (z 1 ilustr. w tekście i 4 poza tekstem).

Kronika: Tworzenie górskich Parków Narodowych w Polsce. Walery Goetel. — Muzeum tatrzańskie. Rok 1928-29 i plany na przyszłość (z mapką w tekście). Jul. Zborowski. — Zagrożone źródła Wisły. K. Sosnowski. — „Droga Orkana“. K. Sosnowski. — Gospodarka turystyczna w Beskidzie Zachodnim 1928-9 (z 1 ilustr.). W. Midowicz. — Zakopanie u Focha. (Przemówienie na Akademii ku czci Focha w Zakopanem 13 kwietnia 1929). Józef Diehl. — Zmarli. — M. Świerż. — A. Kegel (z 1 ilustr. w tekście). — Badania naukowe. — Ochrona przyrody. — Turystyka (z 5 ilustr. w tekście i 1 poza tekstem). — Kronika zakopiańska. — Piśmiennictwo. — Różne sprawy. — Od Redakcji. — Sprawozdanie Zarządu Głównego P. T. T.

Ilustracje. — W tekście 56 cyklotypji w czem 2 mapki. — Tabele poza tekstem: 1 cyklotypja (4 ilustracje); — 5 rotograwur (1 przed tytułem: z Doliny Białej Wody, — 4 wpośród tekstu). — Okładka: Z okolic Morskiego Oka, fot. Zwoliński. — Całość stron 216 i XLIX.

Zimowe badania klimatologiczne w Tatrach Wysokich. Ubiegłej zimy zainicjował krakowski Instytut Geograficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego badania nad klimatem zimowym Tatr Wysokich, ze specjalnem uwzględnieniem obserwacji niwalnych. Ekspedycja złożona z pracowników Instytutu pp. Stanisława Leszczyckiego, Władysława Midowicza i Witolda Pawlika, wyruszyła z końcem stycznia do Doliny Pięciu Stawów Polskich, gdzie założoną została doświadczalna stacja klimatologiczna oraz główna baza wypadowa wyprawy.

W ciężkich stosunkowo warunkach terenowych (wyprawa była pierwszą polską ekspedycją tego typu na terenie wysokotatrzańskim), przeprowadzono obserwacje i badania nad szatą śnieżną, termiką powietrza i wód płynących, insolacją, ciśnieniem, wilgotnością, mgłą i wiatrem (a w szczególności nad wiatrem balnym), oraz badania mikroklimatu i obserwacje fenologiczne.

Obserwacje i badania porównawcze prowadzono sporadycznie w Dolinie Białej Wody, w Morskiem Oku (Dolina za Mnichem), w Roztoce i na Hali Gąsienicowej.

Wyprawa posiadała polową radiostację odbiorczą, która w tej skalnej pustaci była prawie jedynym łącznikiem ze światem i którą to drogą otrzymywano za pośrednictwem radiostacji krakowskiej, dodatkowe dyspozycje.

Badania trwały do końca maja i dały bardzo obfite materiały naukowe, z tej zupełnie nieznanej w ziemie, partji Polskich Tatr Wysokich.

Badania te, o zakresie ustawicznie rozszerzanym, potrwać jeszcze przez szereg zim. M.

Wędrowka po Tatrach Zachodnich. Przeglądając pisma poznańskie, znajdujemy w nich coraz częstsze i obszerniejsze wzmianki o Zakopanem i Tatrach, i to nie tylko dotyczące spraw bieżących, ale także ogólnych. Świadczy to, że Poznańskie coraz więcej interesuje się południowemi kresami Polski i coraz ściślejszy nawiązuje z niemi kontakt. Ostatnio czytamy n. p. w „Kurjerze Poznańskim“, że odbył się w Poznaniu kilka dni temu pierwszy w zimowym sezonie odczyt w Poznańskim Oddziale Towarzystwa Tatrzańskiego: Odczyt ten wygłosił p. Dedio, prof. gimn. Na wstępie scharakteryzował prelegent tegoroczny, ubogi w pogodę letni sezon taternicki i w krótkich słowach uczył pamięć tragicznie zmarłych taterników: sp. dr. M. Świerża i Skotnicowien. Po ogólnej charakterystyce krajobrazowej pasma Zachodnich Tatr zademonstrował prelegent kilkadziesiąt przeźroczy, wykonanych z własnych zdjęć, dzięki czemu słuchacze odbyli parę wycieczek po Tatrach. Podniósł prelegent, że Tatry Zachodnie są mało znane a nieznośny gwar wycieczkowy jeszcze do nich na szczęście nie dotarł.

Wprawdzie brak na ich obszarze wygodnych schronisk turystycznych, lecz za to jest wiele szałasów pasterskich, w których nocować można doskonale. Tatry Zachodnie nie mają tego alpejskiego charakteru co Wysokie, są jednak inaczej piękne przez swój spokój i ciche życie pasterskie.

K. Kw.

Sport w Zakopanem.

Dzień narciarski.

W drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, obchodził zasłużony na niwie krzewienia sportu narciarskiego w Polsce, Polski Związek Narciarski swe dziesięciolecie. Zanim pracy jego poświęcimy słów więcej, a co skutecznym w jednym z najbliższych numerów, dziś chcemy po krótko i niestety również nie w całości, zdać sprawozdanie z dnia tego. Sprawozdania w całości podać nie możemy z powodu trudności technicznych, gdyż materiał do drukarni musi być wysłany, zanim gros uroczystości odbędzie się. Z tej też przyczyny ograniczamy się jedynie do sprawozdania z pierwszej części owego uroczystego dnia, t. j. z przedpołudnia.

Dzień 10-lecia P. Z. N. miał uroczysty i poważny, na jaki zresztą swemi zasługami i pracą zasłużył, charakter. Bogato udekorowany dworzec kolejowy i brama powitalna na ulicy Kościuszki, z napisem „Witajcie“ i datami 1919 i 1929 oraz znakami P. Z. N. — wprowadzały już u samego progu Zakopanego wszystkich przyjeżdżających, a przede wszystkim brać narciarską, w nastrój uroczysty i poważny. Niestety dzień ten pod względem pogody nie dopisał w całej rozciągłości. Wiejący już w nocy z środy na czwartek w górach, a w godzinach przedpołudniowych i w dolinie Zakopanego wiatr halny, popsuł nieco humory — przede wszystkim ze względu na zapowiedziane pierwsze w tym sezonie zimowym skoki.

Uroczystości rozpoczęto nabożeństwem uroczystym w kościele parafialnym, który wypełnił się szalenie licznymi zastępami narciarzy i publiczności. W stallach zasiedli pp. generał hr. Przeździecki, dowódca dywizji podhalańskiej, płk. Al. Bobkowski, prezes P. Z. N. i płk. lek. Dr. Czarnek, dowódca garnizonu. Obecność przedstawicieli władz wojskowych świadczy o trosce i opiece, jakimi cieszy się u sfer tych sport polski, a przede wszystkim narciarstwo. Uroczystą mszę św., przy wtórze kolend odśpiewanych przez chór „Echa Tatrzańskiego“ pod batutą prof. Mistrzyka, celebrował ks. Pietrzak.

W południe odbyły się na skoczni na Krokwi pierwsze skoki w tym sezonie, organizowane przez S. N. P. T. T. i Oddział Narc. „Sokoła“. Warunki śnieżne były nieszczerłone. Śnieg stosunkowo dość płytki i ciężki, z powodu odwilży wywołanej wiatrem halnym, który w porze skoków niejednokrotnie zawodnikom dobrze przeszkadzał. Do konkursu stanęło 21 zawodników, co na warunki terenowe i atmosferyczne uważać należy za bardzo dodatnie. Wyników spodziewano się znacznie gorszych, jak je w rzeczywistości osiągnięto. W tej chwili, gdy materiał wysyłamy do drukarni, nie mamy jeszcze oficjalnych wyników konkursu ani not, ograniczymy się więc tylko do podania poniżej listy zawodników z uzyskanymi przez nich długościami skoków. Pierwszy skoczył Kolesar Piotr, uzyskując 20 metrów, drugi Becker Adam, trzeci Mateja Piotr — skoki ich średnie, a nawet jak Beckera poniżej 20 metrów, nie obiecywały zbyt wiele. Pierwszy trzydziści metrów wyciąga Marduła Franciszek. Długości skoków zaczynają się poprawiać, a Marusarz Stanisław swemi 35-ciom metrami zaczyna budzić respekt. Przychodzi kolej na Rozmusa i Czecha. Wśród publiczności, której mimo wiatru halnego przybyło ponad dwa tysiące, budzi się coraz większe zainteresowanie. Rozmus skacze w pięknej formie 32 m. Czech również wspaniale lądjuje na 35 metrach. Serja druga skoków wykazuje znacznie lepsze rezultaty — trzydziestka pada kilkanaście razy, przekraczając czterdziestkę: Marusarz Stanisław, Szostak Karol, Cukier Franciszek, Rozmus Aleksander i Czech Bronisław. W trzeciej serji długość skoków jeszcze większa, a skoki pewniejsze i ładniejsze. Zaczynamy marzyć o 50-tce. Niestety na dzień dzisiejszy było to zbyt wygórowane żądanie, jednak mimo to Broniek Czech osiąga w bajecznej formie, przy łagodnym lądowaniu 49 metrów. Wyniki więc, jak na pierwszy dzień konkursów i na warunki, wcale nie najgorsze. Nie przesądzając wyroków kolegium sędziowskiego liczyć można, że poza Br. Czechem, który ma zapewnione pierwsze miejsce, walka o drugie miejsce wśród seniorów toczyć się będzie między Rozmusem a Szostakiem. W klasie juniorów pierwsze miejsce ma zapewnione Marusarz Stanisław.

Druga część uroczystości jubileuszowych odbyła się dnia tego wieczorem na uroczystym posiedzeniu P. Z. N., bankiecie i raucie w Morskim Oku, z czego obszernie sprawozdanie podamy w następnym numerze.

Pierwszy dzień skoków na Krokwi. Podajemy poniżej szczegółowy wykaz zawodników i uzyskanych przez nich długości skoków w dniu 26 grudnia:

Kolesar Piotr: 20, 31, 28. — Becker Adam: 15, 27, 31. — Mateja Piotr: 23, 24, 27. — Marduła Franciszek: 30, 32, 31. — Schindler Jan: 22, 25, 28. — Marusarz Andrzej: 29, 37, 26. — Marusarz Stanisław: 36, 44, 47. — Zięba Wiktor po upadku przy pierwszym skoku wyczołgał się. — Orzeszek Kazimierz: 18, 15, 27. — Myszkowski: 30 $\frac{1}{2}$, 31, 32 z upadkiem. — Szostak Karol: 30, 42, 43 $\frac{1}{2}$. — Mietelski Władysław: 32, 32, 37. — Serafin Piotr: 26, 32, 25. — Mieszkowski Stan.: po upadku przy pierwszym skoku wyczołgał się. — Marusarz Jan: 26, 26, 27. — Lorek Eugeniusz: 30, 27, 33. — Cukier Franciszek: 31, 44, 44. — Sykała Piotr: 15, 15, 16. — Rozmus Aleksander: 32, 42 i 49 z upadkiem. — Czech Bronisław: 35, 41, 49. — Witkowski Szczepan: 15, 15, 16. — Najdłuższy skok dnia uzyskał więc Bronisław Czech, dając tem dowód, że w dalszym ciągu idzie na czele polskich narciarzy.

Otwarcie toru bobsleighowego. W pierwszy dzień Świąt Bożego Narodzenia otwarty został z gruntu zrekonstruowany tor bobsleighowy w Kuźnicach. Tor czynny będzie przez całą zimę pod zarządem Komitetu Imprez Sportowych i pod kierownictwem znakomitego bobsleisty p. A. Szyzłowicza. Na torze tym odbędą się w ciągu zimy parokrotnie zawody i konkursy bobsleighowe i saneczkowe, o czym szczegółowo podamy w swoim czasie.

Hojny dar pana Henneberga. Komitet Imprez Sportowych otrzymał od znanego przemysłowca warszawskiego i wielkiego filantropa, znanego ze szczególnej opieki nad młodzieżą akademicką, p. Juliana Henneberga, wspaniałe dary na nagrody Komitetu, jak śliczną parę masywnych brązowych świeczników, dwa także lichtarze i wspaniałe kałamarze. Jesteśmy proszeni przez Komitet, aby na tem miejscu wyrazić ofiarodawcy p. Hennebergowi gorące słowa podziękowań za Jego iście królewski dar.

Dalsze nagrody. W ostatnich dniach otrzymał Komitet Imprez Sportowych wspaniałe puhary od pp. Hr. Przeździeckiego, właściciela hotelu Polonia-Palace w Warszawie, od firmy „Solali“ w Żywcu i od firmy „Suchard“ w Krakowie. Wszystkie trzy puhary są srebrne i przedstawiają duże wartości tak artystyczne, jak i materialne.

Pokazy sztucznej jazdy na lodzie. W dn. 2-go i 3-go stycznia 1930 ujrzy Zakopane po raz pierwszy, jak istnieje, pokazy sztucznej jazdy na lodzie. Program tych imprez sportowych rozpoczął K. I. S. od występu na wielką skalę, sprowadzając dużym kosztem i z niemałymi trudnościami mistrzów w sztucznej jeździe z zagranicy. Pokazy odbywać się będą na torze łyżwiarskim na mniejszym stadionie K. I. S. przy ul. Kościuszki. Szczegóły tej pięknej i niezwykle efektownej imprezy podadzą w najbliższych dniach afisze.

Pierwsze w Zakopanem zawody strzeleckie. W dniach 5 i 6 stycznia rozegrane zostaną w Zakopanem na strzelniczy K. I. S. na mniejszym stadionie przy ul. Kościuszki pierwsze w Zakopanem zawody strzeleckie z broni małokalibrowej o mistrzostwo Zakopanego. Do konkursu mają stanąć liczne zamiejscowe drużyny strzeleckie.

Strzelanie odbywać się będzie z odległości 50 m do tarczy średnicy 50 cm. Oprócz strzałów próbnych trzy serje po 5 strzałów z pozycji kłęczącej, leżącej i z broni bez przyrządów pomocniczych, a dostarczonej jak i amunicji ze strzelnicy.

Strzelanie indywidualne dostępne dla wojskowych, członków P. W., towarzyszy strzeleckich, sportowych, dla seniorów z odległości 50 m w pozycji stojącej serja 10 strzałów, zaś dla junjo-

Podróż Simplicissimusa węgierskiego do Tatr. w XVII wieku.

Rozdział XII.

Jak się powodziło Simplicissimusowi koło Kieżmarku i jak popadł w niebezpieczeństwo życia.

Słyszeliśmy, jak Simplicissimus w wielkiej kompanii, konwojowanej przez zbójników dostał się przez Karpackie góry z Polski na Spisz. Gdyśmy tedy stanęli koło mostku i każdy z nas zapłacił po fenigu cła, kazał ów szlachcic polski wszystkim nam i swojej służbie dać piwa oraz darował kompanii 3 guldeny na napiętek, za co bardzo dziękowano i na jego zdrowie pito. Potem uprzejmie z nami się pożegnawszy, odjechał ze swoim taborem, a my udali się każdy w swoją drogę.

Wtedy odezwał się nasz przewodnik: „Hej Chłopcacy! mamy jeszcze dwie godziny do miasta Kieżmarku, przyspieszcie kroku, abyśmy na czas przyszli i skorzystali z dobrych studentkich półmisków, których oni w niedzielę dużo dostają“. Spieszyliśmy się tedy wedle możliwości, lecz na pół godziny przed miastem usłyszeliśmy odgłos surm, zwiastujący nam, że zamykają bramy miasta. Wtedy przewodnik ponownie zawołał: „Chłopcacy! raźniej maszerujcie!“ Chociaż my go usłuchali, nie zdało się to na nic, bo bramę miasta zamknięto wedle zwyczaju równocześnie z zachodem słońca.

Za jakąś chwilę nadeszli także jacyś mieszczanie i rzekli: „Chodźcie z nami, przy grubej baszcie przepuszczają ludzi, którzy się

spóźnili, mostkiem zwodzonym“. Ucieszyło nas to i poszliśmy z nimi. Gdy jednak hr. Tököli¹⁾ miał wtedy wielki spór z miastem, przeto ludzie jego nie pomijali żadnej sposobności, by mieszczanom nie wypłatać jakiegoś figla. Tak i teraz, gdy wąski mostek spuszczone i my nań weszli, wcisnęło się kilku spóźnionych ze służby hrabięgo na takowy i zepchnęli czterech z pomiędzy nas do rowu wodą wypełnionego. Między zepchniętymi i ja się znajdowałem. Szczęściem stało niedaleko czółno, do którego udało się nam dopłynąć. Nie stało się nam nic złego, lecz wyciągnięto znów mostek do góry, a my usłyszeliśmy w bramie baszty sprzeczkę i wielki hałas. Kłócono się pewnie o nas. Po chwili znów nadeszli jacyś zapóźnieni mieszczanie. Ucieszyliśmy się, że znów spuszcza mostek. Ale powtórzyła się poprzednia historia, że kilku żołnierzy w ścisiku straciło znów kilku ludzi do rowu. Widząc to, zepchnąłem jednego z tych żołnierzy, który trącał, do rowu. Wtedy jeden z ludzi Tökölego stracił mnie na dół, miotając strasne przekleństwa i wołając do towarzysza w rowie: „Bracie, masz go tam!“ Ten zaś, dostawszy do rąk sprawcę

¹⁾ Zamek w Kieżmarku posiadali naprzód Zapolowcy, którzy pobudowali w nim wieżę i otoczyli go fosami, następnie możny ród hr. Tökölich. Pano- wie ci w rozmaity sposób dokuczali mieszczanom tak, że wielu z nich opuściło miasto. Dopiero w roku 1655 wykupili się oni z pod ich panowania, poniosłszy wielkie ofiary. Mimo to dużo jeszcze mieli do wyczerpienia od hr. Tökölich. Gdy hr. Emeryk Tököli, który dłuższy czas wojował przeciw ces. Leopoldowi, musiał uciec do Turcji, zakupił Kieżmarczanie ów zamek i odtąd już żyli spokojnie.

swego nieszczęścia, chwycił mnie za kołnierz, dusił mnie i trzymał jakiś czas pod wodą, aż drudzy ludzie znowu zaczęli wołać na straż z bramy na pomoc. Wtedy znów spuszczone mostek na dół, przyniesiono drągi i odłączono tego szubiennika odemnie. Z biedą odratowałem mnie — byłby on mnie udusił i utopił. Gdy po tym egzaminie jeden z mieszczan odprowadził mnie do przewodnika i towarzyszy, i gdy im wszystko opowiedziałem, wyrażali mi współczucie swoje. Gospodyni nasza sprawiła swoją pilnością, że na drugi dzień znów byłem suchy i zdrowy. Wtedy śmiali się wszyscy ze mnie, że do miasta przybył pływając i że kąpiel dobrze mi zrobiła. Ja także z nimi się śmiałem i wyraziłem moją radość, że przynajmniej książki moje pozostały suche, bo nie były w rowie. A oni żartowali: „A jakże! ładnie one muszą być suche!“ — a ja mówię: „Czemu nie? Porozwiązujcie wasze tobołki i powyjmujcie je, bo i tak trzeba nam się będzie pożegnać. Przypomnijcie sobie, jak to było na Śląsku. Śmialiście się ze mnie, że z powodu ciężaru nie mogłem za wami zdążyć, więc ulżyłem sobie w nocy i każdemu z was coś do tobołka wsunąłem“.

Gdy to usłyszeli, popadli w złość, zaczęli mi serdecznie życzyć wczorajszej kąpeli i z największym gniewem rzucać mi popod nogi moje rzeczy, a ja je zbierałem, dziękując im za przysługę. Ale gdy dałem pewną kwotę na przepiętek, stali się znów moimi przyjaciółmi. Potem każdy poszedł w swoją drogę. Katolicki studenci poszli do Podolińca²⁾, kilku do Lewoczy, a ja pozostałem z dwoma w Kieżmarku.

*Koniaki - Rummy - Araki
Whisky - Wódki - Likierzy*

Winkelhausen
od lat 83 wypróbowane
nie ustępują wyrobom
zagranicznym

STAROGARD-POMORZE — ZAŁ. 1846

Lista gości

z dnia 19—21 grudnia 1929.

Apfelbaum Ch. L., Warszawa, Bristol.
Axamitowski Józef, Warszawa, Chałubińskiego 21.
Adamowiczowa Anna z r., Łuck, Skibówki 5.
Arnstein Henryk, Zawiercie, Renaissance.
Aronson Jakób, Warszawa, Krywan.
Anisfeld Mozes, Kalwarja, Krupówki 35.
Arkuszeńska Antonina, Kieleckie, Radowid.
Aftergut Oskar z r., Łódź, Djana.
Albinowa Karola z c., Lwów, Kmicie.
Błażek Bronisław, Poznań, Małopolanka.
Barach Feiweł, Lwów, H. Sport.
Blacherowa Róża z c., Warszawa, Oaza.
Brand Rafał, Łódź, Krupówki 35.
Blattowa Sydonja z s., Kraków, Zawory.
Błachowska Marja, Poznań, Kuźnice.
Bartłowska Anna z c., Warszawa, Konradówka.
Bauminger Amalja z c., Kraków, Granit.
Bratkowska Józefa z c., Warszawa, Kmicie.
Bekieszówna Marja, Warszawa, Jaśka.
Berlinerblau Jerzy i Helena, Łódź, Maraton.
Berlińska Marja, Skawina, Krwa.
Bleiweis Alina, Warszawa, Zawory.
Bledzewski Eugenjusz, Warszawa, Dom Wycieczkowy.
Breiter Emil, Warszawa, Carlton.
Brill Marja z s., Katowice, Biały Dworek.
Bilińska Halina, Kobylanka, Mak.
Bielerówna Stefanja, Lwów, Anastazja.
Bociański Dr. Stanisław, Szarlej, Marilor.
Borkowska Irena, Warszawa, Warsz. Kasa Chorych.
Boczkajówna Anna, Kraków, Zyczańskie Tatr.
Bogusławska Janina z c., Warszawa, Wojciechowo.
Borkowski Leonard z r., Warszawa, Złotogłów.
Busse Artur z r., Warszawa, Włodka.
Bukowińska Irena, Polska Wieś, Złota Pantera.
Blum Leon, Łódź, Anastazja.
Bych Dr. Mikołaj z s., Kopyczyńce, Carlton.
Cahill Barbara, Warszawa, Konradówka.
Ciechanowska Marjeta z r., Warszawa, Oaza.
Cohn Hermina, Warszawa, Djana.
Cynamon Aleksander, Warszawa, Albatros.
Chrzęściak Wojciech, Bieżanów, Szpital Klimat.
Chylińska Janina, Nieprzel, Odrodzenie.
Chrzanoska Celina, Poznań, Arwa.
Chołodenko Elżbieta z c., Łódź, Curuśka.
Chrzanoski Ignacy z z., Strzemieszce, Ruczaj.
Chodkiewicz Franciszek, Mochołek, Leśniakówka.
Czapska Helena z r., Kalisz, Radowid.
Dąbrowski Stefan, Pułtusk, Morskie Oko.
Dąbrowska Janina z c., Kraków, Szalas.
Dattner Rudolf, Kraków, Wanda.
Dąbrowski Stefan, Kowalewice, Bohdanówka.
Drzewiecki Henryk, Warszawa, Albion.
Dekowska Marja, Chełmża, Cieślówka.
Dipłowa Jadwiga z r., Warszawa, Janka.
Działowicz Jakób, Częstochowa, Anastazja.
Diehlówna Jadwiga, Warszawa, Krzemień.
Dobkiewicz Wanda, Warszawa, Konradówka.
Domańska Janina, Poznań, Modrzejów.
Dworzak Tadeusz, Nowy Sącz, Małopolanka.
Durkot Józef, Przemyśl, Pajac.
Dyboski Roman, Kraków, Lwówianka.
Eichorn Dr. Fryderyk, Grudziądz, Wierchy.
Eichhorn Bronisława, Kraków, Wierchy.
Epsztein Helena, Łódź, Lubień.
Etminkówna Paulina, Wilno, Sanat. Nauczyc.
Endelmanowa Jadw. z r., Warszawa, Baranówka.
Endelman Jerzy, Warszawa, Baranówka.
Endelman Tadeusz, Warszawa, Baranówka.
Falewicz Lucia z c., Kieleckie, Maraton.
Fenigsteinowa Julja z c., Warszawa, Orawa.
Fenigstajn Klemens, Warszawa, Albatros.
Feldman Dr. Mojżesz, Łódź, Jurand.
Friedmanówna Paulina, Kielce, Uciecha.
Fin Juljusz, Łódź, Biały Dom.
Florjanczyk Marta, Zdrojuwka, Tatry.
Frumkin Naum z s., Warszawa, Swit.
Fuks Marjan, Warszawa, Przysań.
Gala Józef, Boryszów, Szpital Klimat.
Gałdyńska Kazim. z c., Poznań, Carlton.
Gajowczyk Franciszek, Kobylin, Slimakówka.
Gąsiecki Władysław, Kraków, Dom Turyst. Naucz.
Gawlikowa Tekla, Katowice, Sanato.
Ganger Róża, Bielsko, Krupówki 35.

Gartenberg Izidor z z., Kraków, Anastazja.
Gregorczykowa Helena z r., Katowice, Ciesznianka.
Gleisner Dr. Leopold z z., Warszawa, Bank Polski.
Goldkraut Paweł, Warszawa, Djana.
Gold Artur, Warszawa, Poraj.
Gozirska Bończa Aniela z s., Marcinków, Radowid.
Goldfarb Rachela, Warszawa, Waclawa.
Górecki Janusz, Żurawica, Biały Dworek.
Gross Brenard z z., Kraków, H. Europejski.
Gładzikówna Marja, Ranizow, Sanatorjum Naucz.
Gronowska Gertruda, Poznań, Januszek.
Gołębska Marja, Łódzkie, Bank Polski.
Gottliebowa Dr. Henryka, Kraków, Piast Sienk.
Goldstern Dr. Henryk, Tarnów, Albatros.
Goldzwajgowa Gustawa z s., Lublin, Orawa.
Gorańska Dr. Chawa z r., Łódź, Swit.
Golda Helena, Kielce, Ornak.
Goldberg Rebeka, Łódź, Jurand.
Goldmanowa Marja, Warszawa, Gencjana.
Grudnikowa Katarzyna, Warszawa, Jertzwo.
Gutmanowa Gustawa, Będzin, Anastazja.
Habergrütz Mila, Warszawa, Bristol.
Haładewicz Tadeusz, Lwów, Morskie Oko.
Haber Dr. Maurycy z r., Kraków, H. Europejski.
Hazenberg Moryc, Łódź, Piast Sienk.
Heine Dr. Rudolf Ksawery, Nieszawa, Lunieczka.
Heinsch Janina, Warszawa, Gewontówka.
Hese Alice, Łódź, Djana.
Hingerowa Ada, Warszawa, Atlas.
Horowitz Teofila, N. Sącz, Bocian.
Hochman Izaak z c., Łódź, Djana.
Holerek Tea, Kraków, Lipowy Dwór.
Hunter Jerzy, Sanato.
Hubert Antoni, Warszawa, Bagatela.
Hubertówna Helena, Lwów, Modrzejów.
Jałubowicz Mikołaj, Kraków, Polic. Dom Zdrowia.
Jawornicka Antonina z c., Warszawa, Promienna.
Jasińska Aleksandra, Warszawa, Warszawska K. Ch.
Jawetz Mendel, Przemyśl, Piast.
Jaworska Henryka, Łódź, Bór.
Januszeńska Krystyna, Warszawa, Oksza.
Jasińska Leokadja, Łódź, Sercanki.
Jędrusek Jerzy, Poznań, Cieślówka.
Jędrzychowska Alicja, Warszawa, Sanato.
Jezierski Stanisław, Lwów, Biały Dworek.
Josińska Aleksandra, Praga, Warsz. Kasa Chorych.
Jurkówna Marja, Kustowice, Sanat. Naucz.
Kahan Kalman Kuzim, Kraków, Stochówka.
Kalinowska Franciszka, Mnichowo, Halusia.
Karatucjew Elżbieta, Warszawa, Zagłoba.
Kadziłowski Miecz. z z., Warszawa, Warszawianka.
Kapuściński Stanisław, Warszawa, Baszta.
Knapikowa Eugenja, Kraków, Kaszelewskiego 3.
Knastr Dr. Bronisław, Warszawa, Albatros.
Kawa Franciszek, Warszawa, Albatros.
Kamińska Łucja z r., Łódź, Jurand.
Kellner Gotfryd z r., Kraków, Żywe. Tatarowa.
Koen Wiktor, Warszawa, Poraj.
Kerner Władysław, Warszawa, Piast Sienk.
Kędziórówna Wanda, Łazarzyski, Sanat. Nauczyc.
Kwiatkowski Henryk, Żyrardów, Kalatówki.
Kisielewska Julja, Płock, Wiosna.
Kielerski Wiktor, Owczarki, Zychoniówka.
Kwiatak Zbigniew, Warszawa, Pomoc Bratnia.
Koszykówna Janina, Warszawa, Oksza.
Krotowski Edmund, Warszawa, Warszawianka.
Kozarski Stefan, Lwów, Świętłana.
Korenberg Felicja, Warszawa, Waclawa.
Knopówna Irena, Rohatyn, Mimoza.
Kosiński Konstanty z s., Warszawa, Dom Wycieczk.
Kon Irena z br., Warszawa, Promienna.
Kolkówna Wiktorja, Rybnik, Przysań.
Kolisko Witosław z r., Warszawa, Lwówianka.
Koen Wiktor, Warszawa, Poraj.
Kończykiewiczówna Bron., Sandomierz, San. Nauczyc.
Kozłowski Waclaw, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Kon Alfred, Warszawa, Błękitna.
Korzeniowski Witold, Warszawa, Mołodów.
Kompianka Zofja, Łódzkie, Bank Polski.
Kopf Jan, Warszawa, Poraj.
Konarek Andrzej, Warszawa, Orawa.
Kopezyńska Zofja, Warszawa, Paryżanka.
Konik Kazimierz, Lwów, Pomoc Bratnia.
Koziańska Marja z s., Warszawa, Biały Dom.
Kupiszówna Bronisława, Piotrków, Odrodzenie.
Kulerska Leontyna, Owczarki, Zychoniówka.

Kuśnierczyk Leopold, Warszawa, Slimakówka.
Kluch Jan, Lublin, Orla.
Kubrakiewicz Zbigniew, Lwów, Wiktorja.
Kuk Wincenty, Warszawa, Roztoka.
Krzyszowska Helena, Mościska, Modrzejów.
Landau Mania, Warszawa, Notre Dame.
Landau Nusia, Kraków, Lipowy Dwór.
Lang Janina, Kraków, Jasna Pani.
Landau Dr. Filip z r., Kraków, H. Europejski.
Landau Dr. Edmund, Warszawa, Bożydar.
Landsberg Marja, Warszawa, Warszawianka.
Langman Miecz. z br., Warszawa, Swit.
Lauterbach Eugenja z s., Kraków, Zawory.
Lankosz Józef, Lwów, Nela.
Leibowicz Dr. M., Stryj, Warszawianka.
Leechowicz Karol z r., Warszawa, Bristol.
Leriman Misza, Warszawa, Kalatówki.
Lewnefisz Feliks z z., Warszawa, Radowid.
Lewinówna Eugenja, Warszawa, Krupówki 35.
Lewandowski Tadeusz, Konin, Zakątek.
Lewitówna Zofja, Łódź, Gencjana.
Lipczyńska Dr. Olga, Bydgoszcz, Zychoniówka.
Lichtenstein Izaak, Warszawa, Poraj.
Lichtental Jeanetta, Konstantynopol, Morskie Oko.
Lischke Klara, Katowice, Biały Dworek.
Lichtenstein Henryk, Niepołomice, Slimakówka.
Lipska Alina, Warszawa, Szalas.
Lichtenbaum Henryk, Warszawa, Bezimienna.
Ładka Tadeusz, Nawojowa, Szpital Klimat.
Łysiakówna Stanisława, Kalisz, Kasprucie 58.
Malinowska Aleksandra, Warszawa, Marilor.
Majola Jan, Słopnie, Zychoniówka.
Mazurkiewicz Tadeusz, Warszawa, Cieślówka.
Mazurkiewicz Stan. z z., Kraków, Reduta.
Marciszewski Kazimierz, Warszawa, Kalatówki.
Marcherd Stefanja, Łódź, Piast.
Margulies Joanna z c., Kraków, Anastazja.
Majdaniukówna Wład., Dryszczów, Sanat. Nauczyc.
Malczak Stefan, Leszno, Warsz. Kasa Ch.
Majer Józef Ant. z z., Ruda Pabj., Biały Dom.
Marcinkowski Henryk, Błiskocice, Warszawianka.
Mączyńska Michalina, Tomaszów Maz., Baranówka.
Martynik Jan z s., Kairo, Baranówka.
Markowicz Rebeka, Łódź, Poraj.
Małolepsza Anna, Płock, Oksza.
Markusówna Helena, Łódź, Bezimienna.
Mankin Waclaw, Warszawa, Sanato.
Massalska Jadwiga z m., Warszawa, Radowid.
Massalska Leokadja z r., Warszawa, Radowid.
Maniewski August, Poznań, Januszek.
Melodyst Alfred, Warszawa, Morskie Oko.
Meersand Szymon z z., Kraków, Wanda.
Mech Kazimierz z r., Warszawa, Przysań.
Mieczynski Mieczysław z z., Warszawa, Halusia.
Michalewski Dr. Bron. z z., Lwów, Zychoniówka.
Moes Jadwiga z siostrą, Wierbka, Wybrana.
Motylewska Janina, Lwów, Warszawianka.
Moszkowska Alicja, Warszawa, Swit.
Monikowska Janina, Warszawa, Kasprucie 11 a.
Müllerowa Stefanja, Kraków, Roztoka.
Nawrocki Eugenjusz, Słupca, Odrodzenie.
Nawarowa Zofja z s., Warszawa, Przysań.
Neufeld Feiweł, Łódź, Krupówki 35.
Neuman Flora z wn., Warszawa, Lipowy Dwór.
Nippe Brunon z z., Łódź, Pajac.
Nisenbaum Lola, Lublin, Maraton.
Niesiołowski Zdzisław, Kraków, Biały Dworek.
Nowicki Maciej, Warszawa, Wiosna.
Nowicki Marjan, Kraków, H. p. Gewontem.
Nowak Bronisław, Kraków, Zaczisze.
Nowak Teodor, Chojnice, Sanat. Nauczyc.
Nurczyk Anastazja, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Owczarewicz Leon, Warszawa, Wrzos.
Ogyenheim Dr. Benjamin, Warszawa, Waclawa.
Orłowski Seweryn z r., Lublin, Biały Dom.
Ostrzycka Marja, Częstochowa, Sanato.
Ogurkowa Eliza i Irena, Warszawa, Zychoniówka.
Osuchowska Kazimiera, Długopole, Sanat. Naucz.
Orzechowski Kazimierz, Warszawa, Radowid.
Ossowski Dr. Stefan, Warszawa, Carlton.
Pankiewiczówna Marja, Hołosko, Szopenówka.
Paskowski Stanisław, Skierniewice, St. Zwiacz.
Pawlak Kazimierz, Warszawa, Kalatówki.
Pawłowska Krystyna, Lwów, Paryżanka.
Pasięka Włodzimierz, Ostalce, Chałub., Cieśla.
Pawłowski Hipolit, Warszawa, Warszawianka.
Pakuła Jakób z z., Łódź, Stochówka.
Pawlicowa Masko Alicja, Katowice, Poznanianka.
Perkal Dora, Łódź, Kasprowicza, Zwiacz.
Peplowski Jerzy, Toruń, Morskie Oko.
Piszczkowski Dr. Mieczysł., Lwów, Zychoniówka.
Pinkus Wanda, Warszawa, Bristol.
Pliszewska Marja z c., Warszawa, Przemyślanka.
Pierożyński Juljusz, Lublin, Wiosna.
Piotrowska Krystyna, Warszawa, Sanato.
Prochaska Eug. z z., Warszawa, H. p. Gewontem.
Pomirowska Marja z r., Warszawa, Orawa.
Podgórska Karolina, Radenice, Sanat. Nauczyc.
Poznańska Al. z s., Warszawa, Marilor.
Porański Hugon z z., Łódź, Maraton.
Pluskowska Gena, Łódź, Jertzwo.
Prusiecki Eugenjusz, Warszawa, Małopolanka.
Pumpiański Juljusz, Warszawa, Piast, Sienk.
Rzączyńska Konstancja, Warszawa, Baranówka.
Raclawicki Włodzimierz, Rybnik, Sanat. Naucz.
Rabusson Zenaida z s., Warszawa, Bank Polski.
Rajmahówna Ester, Kunów, Maraton.
Rajzman Róża, Kunów, Maraton.
Rewin Roma, Warszawa, Stochówka.
Ring Józef z z., Warszawa, Bank Polski.
Rosenbergowa Helena z c., Skawina, Morskie Oko.
Rostworowska Hr. Z., Niegoszowice, Baranówka.
Rostworowska Hr. M., Niegoszowice, Baranówka.
Rostworowski Franc., Niegoszowice, Baranówka.
Rössler Emilja, Wiedeń, Dr. Bornet.
Rokita Dr. Alfred, Katowice, Przysań.
Ross Bolesław, Dmytrów, Slimakówka.
Rozgórski Jan z z., Warszawa, Poraj.

TETRA

**Dr. PAWEŁ WINTERNITZ
BIELSKO (Śląsk)**

Wyrób tkanin higienicznych
światowej sławy firma francuska
odznaczona Dyplomami honorowymi
poleca:

„TETRA“ higieniczną bielizną dla
niemowląt i dorosłych.
„TETRA“ opaski mies. „Erka“ i „Clairé“.
„TETRA“ wytworna bielizna dla
SPORTOWCÓW.
„TETRA“ bielizna szpitalna i operacyjna.
Wyłączny skład w ZAKOPANEM
firma STANISŁAW BIRTUS.

Rotmil Salomea z c., Warszawa, Zawory.
Rothert Gustaw z r., Warszawa, Bronisława.
Rostworowska Marja Hr., Lubelskie, **Maraton**.
Rubinstein Rita, Warszawa, Świt.
Rumeld Dr. Karol, Warszawa, Anastazja.
Ryniewiczówna Zdzisława, Kraków, Ciesłówka.
Rykowska Eugenja, Kielce, Włodka.
Rydygierowa Paulina, Lwów, **Warszawianka**.
Rychterówna Kazimiera, Warszawa, Bohdanówka

Sawicki Dr. Zygmunt, Lwów, **Sienkiewiczówka**.
Sabelmanówna Marja, Warszawa, Jaśka.
Salomonowicz Sara, Warszawa, Mascotte.
Skwarczyński Henryk z ż., Warszawa, Znicz.
Sarnecki Adam, Samborzec, Sanat. Naucz.
Serbynówna Jadwiga, Urzędów, Sanat. Naucz.
Srebnik Marja, Łódź, Krupówki 35.
Sendek Ludwik, Warszawa, Poznanianka.
Sperr Paweł, Łódź, Uciecha.
Segałowa Justa, Warszawa, Stochówka.
Seifert Mieczysław z c., Kraków, **Radowid**.
Siecki Władysław, Rabka, Szpital Klimat.
Siegreich Samuel D., Katowice, Krupówki 35.
Sirota Gitel, Warszawa, Notre Dame.
Skringer Rezi, Warszawa, Bristol.
Śmigieński Zbigniew, Lublin, Arwa.
Spitzer Piotr, Beltzi, Sanat. Łotockiego.
Świsłocki Zusman, Warszawa, Krupówki 35.
Sieradzka Irena z siostrą, Warszawa, Albion.
Sigman Tamara, Częstochowa, Djana.
Świtgallowa Jadwiga, Łódź, Djana.
Spigelmanowa Helena z siostrą, Gdańsk, Skib. 17.
Sobol Dyonizy, Sosnowiec, Granit.
Smoliński Dr. Bohdan z ż., Poznań, **Biały Dom**.
Sokołowski Jan, Warszawa, Ornak.
Sokołowski Lesław, Warszawa, Przystań.
Surowiec Stanisław, Wiercany, Szpital Klimat.
Sprung Ludwik, Kraków, Stochówka.
Sypniewska Marja z wn., Warszawa, Baszta.
Szenberg Dyna z c., Warszawa, Krupówki 36.
Szczerbiński Marjan, Zawiercie, Lunieczka.
Szpała Franciszek, Szopienice, Modrzejów.
Szczukowa Eleonora, Tczew, Odrodzenie.
Schenkelbach Róża z r., Lwów, Radjon.
Szrejbrowski Czesław, Izabela, Arwa.
Szyszowska Bohdan, Kraków, Arwa.
Szwedówna Emilia, Warszawa, **Carlton**.
Schwarz Adam z r., Warszawa, Zakrzówek.
Schayer Stanisław, Warszawa, Kościeliska 92.
Szatensztejn Efr. Dawid z ż., Warszawa, Poranek.
Szereszewski Jakób z r., Warszawa, Stamary.
Szwarc Adolf, Bielsko, Stamary.
Szkurnik Henryk, Łódź, Krupówki 35.
Schulzowa Regina, Bydgoszcz, Atlas.
Szpilkówna Petronela, Góra św. Jan., Wzlot.
Schadówna Amalja, Zwiniacze, Sanat. Naucz.
Schmeidlerowa Anna, Przemyśl, Strzecha.
Szczepańska Janina, Mikołów, Nosal.
Szeliga Władysław, Bieżanów, Jurjanka.
Szalit Salomea, Zbaraż, Radjon.
Sznajder Waldemar, Poznań, Luńieczka.
Schindlerówna Ida, Kraków, Stochówka.
Szmuk Dawid z ż., Stanisławów, Śnieżka.
Stefko Dr. Kamil, Lwów, **Warszawianka**.
Strehl Elżbieta, Kraków, Tadzikówka.
Stasiniewicz Julian z ż., Rabka, Morskie Oko.
Starczewska Zofja z r., Warszawa, Przemyślanka.
Stein Abraham, Wiedeń, Dworek.
Staszkiwiczowa Janina, Uhryń, Sanat. Naucz.
Stolarski Henryk, Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Steinberg Aleksander, Warszawa, Zawory.
Stokowska Ludwika, Warszawa, **Marilor**.
Stralczyk Stefanja, Warszawa, **Marilor**.

Taworska Wanda z c., Sanok, **Ludka**.
Tasimowicz Małgorzata, Warszawa, Wanda.
Twarecka Jadwiga z s., Lwów, Wybrana.
Taubenfeld, Warszawa, **Biały Dom**.
Tabor Dr. Wojciech, Warszawa, Stamary.
Tarnowski Sławomir, Warszawa, Orlątko.
Terlecka Janina, Zamość, Kośc., Andr. Walczak.
Teich Helena, Kraków, Lipowy Dwór.
Tomaszewski Tadeusz, Lwów, Szpital Klimat.
Tchorzewska Hanna z s., Rybnik, Przystań.
Tomecka Marja, Żory, Sanat.
Tomiska Marja z c., Warszawa, **Carlton**.
Truskier Julian z r., Warszawa, Albion.
Uziembłowa Jadwiga z c., Warszawa, Atlas.
Umańska Anna z s., Poznań, Ermitage.
Waszczenko Piotr z ż., Piotrków, H. p. Gewontem.
Wald Leon z ż., Kraków, Poraj.
Waldman Saul, Lwów, H. Sport.
Wagner Wiktór, Warszawa, H. Sport.
Wawelbergowa Róża, Warszawa, Orawa.

Warszawski Seweryn, Warszawa, Poraj.
Wajs Dr. H. z ż., Łódź, Strzecha.
Wejchert Irena, Warszawa, Pajac.
Wertensteinowa Marja, Warszawa, Łomnica.
Wertenstein Ludwik, Warszawa, Łomnica.
Werbowy Wasyl, Rawa Ruska, Waclawa.
Wernham Freda, Anglja, Bristol.
Wegmeister Estera, Łódź, Wanda.
Weychertowa Wanda z r., Warszawa, Lotos.
Wieckowski Kazimierz, Kielce, Alfa.
Wileński Jan, Gdańsk, Bristol.
Witowska Katarzyna, Poreba Spyt., Sanat. Nauczyc.
Wiehler Gustaw z ż., Warszawa, Oaza.
Windman Genia z r., Łódź, Krupówki 35.
Wiślicka Natalja, Warszawa, Zawory.
Wiązowski A. z r., Łódź, Albatros.
Wolak Wł. z r., Mokryszów, Małe Żywcz., Holy.
Wróblewska Helena z c., Warszawa, Szopenówka.
Wyszemiańska Fanny z r., Łódź, Djana.
Zajc Aleksander, Ołowo, Sanat. Łotockiego.
Zarzycka Janina, Warszawa, Krzemień.
Zagajska Irena, Warszawa, Oaza.
Zajbert Pesa z r., Łódź, Krupówki 35.
Zapolska Downar Marja, Suwałki, Przemyślanka.
Zięba Stanisław, Kraków, Szpital Klimat.
Zieniewicz Roman, Warszawa, Warsz. Kasa Ch.
Zimmels Aleks. z ż., Kraków, Trzy Róże.
Zwierchowski Roman, Poznań, Slimakówka.
Zins Karol z ż., Gdańsk, Baranówka.
Zins Herman z r., Kraków, **Marilor**.
Zimnawoda Roma, Łódź, Franciszkówka.
Zientek Michał, Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Zwołński Franciszek, Kielce, **Krywań**.
Zylbermine Sara, Częstochowa, Mascotte.
Zmysłowska Letycja, Marjówka, Sercanki.
Zmysłowski Adam z ż., Lublin, Przedświt.
Żebrowska Janina, Kraków, Bank Polski.
Żurakowska Zofja, Warszawa, **Ruczaj**.

Z dn. 22 grudnia 1929.

Askenazy Felicja z c., Warszawa, Kamilla.
Abels Mendel z r., Kraków, Mała, Żywczanski.
Antoniewiczowa Ludw. z c., Warszawa, Orla.
Baranowska Anna, Warszawa, Zośka.
Barszczewski Bolesław, Kielce, **Biały Dom**.
Bagmann Oskar, Kraków, Piast, Sienk.
Baumbergowa Fanny z c., Warszawa, Zawrat.
Babad Miron, Łódź, **Maraton**.
Bajrach Adolf z r., Kraków, **Warszawianka**.
Bakhradze Kira, Bydgoszcz, Sanat. Wojsk.
Bartosiewicz Henryk, Augustów, Sanat. Wojsk.
Branner Dr. Juljusz, Stryj, Stamary.
Brandys Tadeusz, Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
Burdach Artur z s., Lwów, Piast.
Bauman Erich, Katowice, Staszczkówka.
Bergam Mozes z s., Warszawa, Kościel., Gewont.
Bergman Chaja, Warszawa, Kościel., Gewont.
Beresowa Hańska J. z s., Kraków, Żychoniówka.
Berger Adolf z ż., Łódź, Morskie Oko.
Bredy Halina, Warszawa, **Maraton**.
Berendt Witold, Wilno, Sanat. Wojskowe.
Bergman Bernard, Londyn, H. Europejski.
Brzewowski Ludwik z ż., Katowice, Paryżanka.
Bisowa Marja, Katowice, Cieszynianka.
Boraks Stanisław, Warszawa, Staszczkówka.
Bogusławski Zdzisław, Łódź, Morskie Oko.
Bross Stefan, Kraków, Oaza.
Bobiński Janusz, Katowice, **Maraton**.
Borusiewicz Franciszek, Stare Siolo, San. Wojsk.
Broch Eleonora, Kraków, Kasprusie 30.
Broch Leopold, Kraków, Kasprusie 30.
Brun Waclaw z r., Warszawa, **Radowid**.
Brück Helena, Kraków, Kamilla.
Bublewska Wanda, Wołomin, **Sienkiewiczówka**.
Blum Efroim z ż., W. Hajduki, Trzy Róże.
Bryjak Karol, Kraków, Stamary.
Bychowski Samuel, Warszawa, Gosp. Włóczęgow.
Cetlin Izaak z r., Warszawa, Piast, Sienk.
Ciesielska Marja, Dęblin, Sanat. Wojsk.
Cynarski Jan, Warszawa, **Warszawianka**.
Czyzińska Marja, Łobzewice, **Bór**.
Chrzczonowski Tad. Ben. z r., Warszawa, **Szałas**.
Chojceki Stanisław, Kr. Huta, **Warszawianka**.
Choiński ks. Franc., Warszawa, **Warszawianka**.
Chełkowski Krzysztof, Zerków, Jordanówka.
Czarnomska Zofja, Milanówek, Staszczkówka.
Czajkowski Waclaw z r., Warszawa, **Carlton**.
Czudowski Dr. Adolf z ż., Lwów, Biały Dworek.
Chachowska Janina, Warszawa, Parnas.
Dąbrowski Jan z r., Warszawa, Pardał., Pyszna.
Daniluk Leon z ż., Lwów, Morskie Oko.
Dąbrowski Henryk, Warszawa, **Warszawianka**.
Desmous Paul G., Warszawa, Zamieć.
Dittman Jadwiga, Kraków, H. Europejski.
Dziewanowski Zygmunt z r., Warszawa, M. Oko.
Dziubek ks. Wład., Ostrowiec, Księżówka.
Dziugielowa Wiesława, Warszawa, Łomnica.
Dmiksiewicz Tad. z r., Kraków, **Warszawianka**.
Dziedzicówna Waclawa, Gniezno, Przemyślanka.
Dobrzyńska Stefanja z c., Warszawa, Świt.
Długowski Gerard, Zakopane, Sanat. Wojskowe.
Ettingerowa Ada, Warszawa, Atlas.
Eisert Harry, Łódź, **Radowid**.
Eckersdorf Aleksander, Łódź, **Radowid**.
Ejtingonówna Irena, Łódź, Bristol.
Ekiertówna Bolesława, Radom, Modrzejów.
Eitingon Naum z r., Łódź, Bristol.
Emilewicz Dr. Tad. z ż., Kraków, Morskie Oko.
Ehrenkreutz Stefan z r., Wilno, Zakrzówek.
Egilmanowa Józefa, Warszawa, Sanat. Wojsk.
Fanto Marjanna, Wiedeń, H. Europejski.
Frajdrachówna R., Warszawa, Gosp. Włóczęgow.
Falkner Gertruda, Katowice, Staszczkówka.
Federman Dr. Michał, Warszawa, Janka.
Foerster Dr. Alfons, Kr. Huta, **Warszawianka**.
Feuerisenówna Anda, Żywiec, Wiktorja.
Frenkel Icek, Łódź, Wierchy.
Freund Fryderyk, Kraków, Wierchy.
Frenkel Marek, Warszawa, Staszczkówka.

Finger Edwin z m., Czechowice, Beringerówka.
Formulewicz Janina, Dęblin, Sanat. Wojskowe.
Glanz Dr. Henryk z ż., Cieszyn, **Maraton**.
Grado Stanisława z s., Kraków, **Warszawianka**.
Gabryszewski Roman, Rzym, H. p. Gewontem.
Gadomski Bronisław, Warszawa, **Przedświt**.
Gąsiewicz Dawło Henryk, Wołkowysk, San. Woj.
Gabczewski Izrael, Warszawa, Anastazja.
Gałęzowski Józef z ż., Kraków, **Ruczaj**.
Galewski Kazimierz z ż., Berlin, Margot.
Graff Zofja z r., Warszawa, Bank Polski.
Grewiewski Henryk z ż., Warszawa, Zośka.
Gregorczyk Dr. Władysław, Katowice, Cieszynianka.
Giszter ks. Władysław, Włocławek, Księżówka.
Griffel Marja, Gdańsk, Bristol.
Ginberg William, Warszawa, Anastazja.
Gomolińska Irena, Warszawa, Zośka.
Godfrey Peters z ż., Warszawa, **Konradówka**.
Goldberg Mieczysław, Warszawa, Bristol.
Gołaszewski Zenon, Warszawa, **Carlton**.
Godess Abram, Łódź, **Bór**.
Goldstein Gustaw, Cieszyn, H. Europejski.
Glossnerowa Zofja z c., Kraków, H. Europejski.
Grodki Janina, Lwów, Skibówki 2.
Górska Ponikierska H., Warszawa, Dom Tur. N.
Gruszka Marja, Dziedzice, Morskie Oko.
Guttman Ignacy, Cieszyn, H. Europejski.
Grubartówna Fel., Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
Gryffin Stanisław, Kielbaski, Arwa.
Grynblum Rebeka, Warszawa, **Ruczaj**.
Hańska Beresowa Jadw., Kraków, Żychoniówka.
Hartglas Marja, Łódź, Witkiewicza 22.
Haase Jerzy z r., Katowice, **Marilor**.
Halpern Natan z ż., Katowice, Stamary.
Hedinger Witold z r., Poznań, **Januszek**.
Henneberg Julian z ż., Warszawa, **Warszawianka**.
Herszkowicz Frania z s., Łódź, Piast.
Herschendorfer Dr. Arnold z ż., Lwów, Trzy Róże.
Hirszberżanka Stanisława, Lwów, Modrzejów.
Hirschhorn Aleksander, Warszawa, Staszczkówka.
Honigberg Zacharjasz z c., Warszawa, Bristol.
Hüttnerówna Ewa, Środa, **Miła**.

Janowicz Wincenty, Warszawa, Tadzikówka.
Jaskłowski ks. Stefan, Warszawa, Księżówka.
Jarnowska Kazimiera, Warszawa, Jertzewo.
Jagowski Mieczysław, Łódź, Zagłoba.
Jakubowicz Pola, Łódź, Witkiewicza 22.
Janiewicz Leonard, Warszawa, Baranówka.
Jabkowski Feliks, Warszawa, **Warszawianka**.
Jarosz Dr. Feliks, Kowel, **Warszawianka**.
Janicka Stanisława, Brzeżany, San. Wojskowe.
Jasiński Kazimierz, Warszawa, Gosp. Włóczęgow.
Jaruga Stanisław, Warszawa, Gosp. Włóczęgow.
Janiszewska Aniela, Łódź, **Ruczaj**.
Jaśkiewiczowa Jadw. z s., Katowice, Cieszynianka.
Jamiol Władysław, Katowice, Cieszynianka.
Jakubowicz Izaak, Piaseczno, Trzy Róże.
Jarecki Józef, Sokal, Paryżanka.
Jerozolimka Róża, Warszawa, Staszczkówka.
Jędrzejewicz Waclaw, Warszawa, Skaut.
Jotkowska Barbara, Warszawa, **Konradówka**.
Jojo Władysław, Niemcy, Przemyślanka.
Juszkiewicz Korwin Bol., Warszawa, Adela.
Jusiński Józef, Warszawa, **Warszawianka**.

Kramer Luba, Gdańsk, Cis.
Karczmar Jerzy Aleks., Warszawa, Bristol.
Krajceman Jakób z r., Zoppoty, Bristol.
Kaczorowska Zofja, Warszawa, Janka.
Krakowska Terka z s., Dziedzice, Morskie Oko.
Kannenwischer Henryk, Warszawa, Baranówka.
Kałęzny Bohdan, Charków, **Maraton**.
Kwaśniewski Józef, Krzeszowice, Szpital Klimat.
Kawiński Karol, Warszawa, H. p. Gewontem.
Kaplicki Dr. Mieczysław, Kraków, **Marilor**.
Kabacznik Anna, Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
Kaliński Dr. Marjan, Lwów, **Sienkiewiczówka**.
Krause Anna, Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
Kaufman Dr. Stefan, Katowice, Cieszynianka.
Karnicki Karol z ż., Warszawa, Parnas.
Kremer Dr. Marcin, Cieszyn, **Januszek**.
Kenigowa Jadwiga, Lwów, Janka.
Kremerówna Lea, Lwów, Szpital Klimat.
Kenighajt Balbina, Warszawa, Anastazja.
Kempowicz Dr. Franciszek z ż., Poznań, **Miła**.
Kempińska Antonina, Warszawa, Albion.
Kirstein Alfred, Gdańsk, Maryska.
Krieger Dr. Alfred z ż., Warszawa, Morskie Oko.
Kimmelheim Kinelski Józef, Łódź, Bożydar.
Koen Wiktor, Warszawa, Staszczkówka.
Kost Dr. Jakób, Kraków, Bristol.
Korbel Stanisław z ż., Kraków, **Maraton**.
Kozyrka Marja z c., Warszawa, Skaut.
Krochówna Henryka, Lwów, Wiktorja.
Krotoszyński Stefan, Łódź, **Marilor**.
Krotoszyński Ludwik, Łódź, **Marilor**.
Kozieradzka Zofja z s., Warszawa, Stamary.
Kozłowska Stefanja z r., Lwów, Zamieć.
Kowalska Marja, Tarnów, Jordanówka.
Koltońska Lucyna, Łódź, Kasprusie 30.
Komorowska Zofja, Warszawa, Stella.
Köhsling Władysław, Przemyśl, Sanat. Wojsk.

Sanatorium dla płucno-chorych

pod kierownictwem
Dra Edwarda Łotockiego

w Zakopanem, ul. Chałubińskiego 5.
Stały lekarz na miejscu. Roentgen.
Laboratorium. Centralne ogrzewanie.
Leżalnia w ogrodzie. Biblioteka dla
użytku chorych.

Blisze informacje: **Dr. E. Łotocki**
(tel. nr 240).

Koczorowski Dr. Stanisł., Lwów, **Wielkopolanka**.
 Kowalski Kazimierz z c., Katowice, Cieszyńska.
 Kobiela Ludwik z c., Katowice, Cieszyńska.
 Kowalczyk Stanisł., Częstochowa, Przemysłanka.
 Kolkiewicz Dr. Zdzisław, Kraków, Paryżanka.
 Kulerski Wiktor, Owczarki, Zychoniówka.
 Kundegórski ks. Edward, Leszno, Księżówka.
 Kubatko Józef z ż., Sosnowiec, **Maraton**.
 Kurdziel Ludwik, Miękinia, Szpital Klimat.
 Kubacki Kornel, Warszawa, H. p. Gewontem.
 Kubiński Jan, Poznań, **Bór**.
 Kucharczyk Apolonja, Warszawa, Mirabella.
 Kulakowski Karol z r., Poznań, Paryżanka.
 Kryszek Enta, Łódź, Piasek, Sienk.
 Krzymuski Marcin, Katowice, **Warszawianka**.
 Lamnsdorf Helena z siostrą, Kraków, Wierchy.
 Lax Bernard z r., Kraków, H. Europejski.
 Landau Lili, Warszawa, Lipowy Dwór.
 Landau Dr. Ada z c., Kraków, Lipowy Dwór.
 Lanaudowa Róża z r., Warszawa, Lipowy Dwór.
 Landau Alfred, Warszawa, Lipowy Dwór.
 Lewiński Jan z ż., Warszawa, Adela.
 Leciejewska Irena, Lwów, Zagłoba.
 Lewoniewski Józef, Warszawa, Rostoka.
 Lempert Owsiej z ż., Łódź, **Marilor**.
 Lewinton St., Lublin, **Wielkopolanka**.
 Linderbaum Stefania, Warszawa, Staszczkówka.
 Licht Józef M., Warszawa, **Ruczaj**.
 Lipczyński Władysław, Bydgoszcz, Zychoniówka.
 Lubas Franciszek, Kraków, Slimakówka.
 Lubieniecka Zofja, Bielsko, Stamary.
 Łomiński Iwo, Kraków, **Biały Dom**.
 Łagunina Zofja z c., Warszawa, Wałówka.
 Łukasiewicz Stefan z r., Ruda Śl., **Przedświt**.
 Łukasiewicz Leon z r., Warszawa, Parnas.
 Mączyńska Weronia z siostrą, Chełmża, Cieślówka.
 Malecki Jerzy, Warszawa, Oaza.
 Malinowski Kazimierz, Poznań, Pomoc Bratnia.
 Marchlewski Teodor z ż., Boguchwała, Kamilla.
 Marchlewski A., Kraków, Kamilla.
 Malukiewicz Anna, Zduńska Wola, Janka.
 Malecki Józef, Warszawa, Jaśka.
 Maryński Dr. Henryk z r., Warszawa, **Maraton**.
 Mendelson Eleonora, Warszawa, Sienk., Gałek.
 Michno Stefan, Warszawa, Pajac.
 Michalska Zofja, Łódź, Pajac.
 Milewski Jan z ż., Warszawa, Krupówki 2.
 Michalska Wanda z s., Warszawa, **Maraton**.
 Morańska Seweryna z s., Poznań, **Januszek**.
 Motylewska Janina, Lwów, Morskie Oko.
 Naturska Janina z c., Kraków, **Szałas**.
 Naturski Jan z s., Kraków, **Szałas**.
 Nacht Margit, Katowice, Bristol.
 Neumark Salomon, Lwów, Szpital Klimat.
 Nison Zygmunt, Warszawa, Morskie Oko.
 Nosowicz Teodor z ż., Warszawa, Oaza.
 Nosowicz Olgierd, Warszawa, Oaza.
 Otwinowski Zdzisław, Warszawa, Albatros.
 Onacewicz Janina, Warszawa, Zośka.
 Ohrenstein Bernard z r., Kraków, H. Europejski.
 Orłowski Seweryn z r., Lublin, Pajac.
 Olejnikowa Wanda z c., Warszawa, Zakrzówek.
 Pańska Paulina, Łódź, Bristol.
 Paciorkowska P.H., Warszawa, Dom Tur. Naucz.
 Panaszewicz Józef z r., Warszawa, Atma.
 Paszye Władysław z cc., Kielce, **Konradówka**.
 Plesnerowa Marja z r., Kielce, Ornak.
 Peters Godfrey z ż., Warszawa, **Konradówka**.
 Peliz Dr. Otton, Grudziądz, Morskie Oko.
 Pineles A., Kraków, H. Europejski.
 Piotrowska Zofja z r., Kraków, **Henka**.
 Pines Haim z r., Warszawa, Morskie Oko.
 Pines Marja, Warszawa, Morskie Oko.
 Piskiel Julian z ż., Warszawa, Jaworzynka.
 Pospieszńska Agnieszka, Łódź, **Radowid**.
 Ponikierska Górska H., Warszawa, Dom T. Naucz.
 Ratajczak Tadeusz, Poznań, Bristol.
 Raabe Antoni, Warszawa, Baranówka.
 Reimelt Jan, Łódź, **Krywań**.
 Reiz Maurycy, Kraków, Nałęcz.
 Ritterman Aleksander z r., Kraków, Bristol.
 Rozmaryn Klara, Warszawa, Bristol.
 Rogoziński Mieczysław, Poznań, Jaworzynka.
 Rozen Felicja, Łódź, Adela.
 Rozen Artur, Łódź, Adela.
 Roskowski Zygmunt, Łódź, **Maraton**.
 Rydygierowa Paulina, Lwów, Morskie Oko.
 Ryszfeld Mieczysław, Warszawa, Baranówka.
 Skabiczewski Jan, Łódź, Albatros.
 Smarzewska Zofja, Lwów, Pomoc Bratnia.
 Sarna Halina, Warszawa, Sienkiew., Gałek.
 Sawicki Witold, Warszawa, Baranówka.
 Siedlecki Jerzy, Gonno, Pomoc Bratnia.
 Sidelko Augustyn, Łusowice, Szpital Klimat.
 Sieda Roman, Poznań, **Warszawianka**.
 Skoczylasowa Halina z c., Warszawa, **Biały Dom**.
 Sowa Hirs, Warszawa, Notre Dame.
 Sobczyński Władysław, Kraków, Morskie Oko.
 Sioniewicz Karol z s., Warszawa, Gerlach.
 Suchorzewska Romana z ss., Warszawa, Jasna.
 Schneider Wolf Roman, Kraków, Staszczkówka.
 Szlank Adam, Kraków, Zychoniówka.
 Szoja Maurycy, Czechowice, Morskie Oko.
 Schramm Grete, Łódź, Bristol.
 Szerman Frojda, Zgierz, Dworek.
 Szewczykowska Anna, Poznań, Jaworzynka.
 Schiff Henryk, Bochnia, Świt.
 Schenfeld Halina, Kraków, Aida.
 Stachlewski Stanisław, Łódź, Szopenówka.
 Sztrompf Władysław z ż., Kraków, Oaza.
 Stankiewicz Dr. Rem. z ż., Warszawa, M. Oko.
 Taubenschlagowa Pola z s., Kraków, Baranówka.
 Terenokczy Dr. Władysław, Katowice, Curuśka.
 Trzeńska Dr. Cecylja, Warszawa, Świetlana.
 Tylman Walerja z s., Łowicz, Pajac.
 Warszawski Seweryn, Warszawa, Staszczkówka.
 Wajnsztejn Juljus, Warszawa, Bristol.
 Wętkowska Marja, Kraków, Zychoniówka.
 Westycki Reinhold z ż., Budapeszt, Bristol.
 Weher Jerzy, Kraków, **Szałas**.

Welcz Klara, Lwów, Nałęcz.
 Wittman Wiktor, Warszawa, Biały Dworek.
 Wilewski Zygm. z r., Łódź, Bristol.
 Witkowska Ludwika, Lwów, Modrzejów.
 Wójcik Katarzyna, Kielce, Ornak.
 Wosiński Kaz. z ż., Sosnowiec, **Konradówka**.
 Wolyński Izrael z ż., Łódź, Bristol.
 Wohl Stella, Kraków, Bristol.
 Wohl Artur z c., Kraków, Bristol.
 Wojtkiewicz Jan z ż., Warszawa, Baranówka.
 Włoskiewicz Henryk z r., Warszawa, Wałówka.
 Woźniak Antoni, Wolica Ługowa, Szpital Klimat.
 Wójcicka Teresa, Trzydnik Duży, Szpital Klim.
 Wyszeński Szymon z br., Łódź, Djana.
 Zand Stefan, Katowice, Ślączka.
 Zejbert S., Łódź, Gencjana.
 Zelter Emilia, Warszawa, Morskie Oko.
 Zimmels Aleksander z ż., Kraków, Oaza.
 Zieliński Stanisław z r., Warszawa, **Maraton**.
 Ziemnicki Faustyn, Warszawa, Zagłoba.
 Zbrowska Teresa z r., Warszawa, Oaza.
 Zylbersztejn Felicja z c., Łódź, Mascotte.
 Zekowska Stefania, Podole, Oaza.
 Żółkiewicz Jan, Stanisławów, Szpital Klimat.

Lista gości z dnia 23 i 24 grudnia 1929.

Aleksandrowicz Zygmunt z ż., Kraków, Poraj.
 Altberg Lucjan z ż., Warszawa, **Radowid**.
 Adamowicz Sabina, Warszawa, H. Sport.
 Abramczyk Natan, Bedzin, Dworek.
 Akstmeyerówna Dr. Ant., Stanisł., Biały Dwór.

Zakład Kosmetyki Lekarskiej i elektrolecznictwa

Dr. Szymona Papiera

specjalisty chorób skórno-wenerycznych

Djatermja, lampa kwarcowa, elektryzacja, kaustyka.

LECZENIE ŻYLAKÓW

ul. Kościeliska 2 .: Tel. 449

Blankiet Abrasza, Brzeziny, Kresy.
 Beres Tadeusz, Łódź, Atlas.
 Breza Helena, Siekierzyńce, **Czerwony Dwór**.
 Bielański Roman, Kraków, Kosówka.
 Borałowska Zaleska Zofja z s., Warszawa, Zawrat.
 Borkowska Helna, Warszawa, Lwówianka.
 Burgelówna Waltruda, Gniezno, Zacisze.
 Bulzacki Julian z c., Warszawa, **Radowid**.
 Burger Oskar, Warszawa, **Kmicic**.
 Bulandzianka Janina, Tarnów, Przystań.
 Budziński Włodzimierz, Warszawa, Biały Dwór.
 Caskowski Feliks, Warszawa, Przystań.
 Ceglarska Stefania z r., Warszawa, Bohdanówka.
 Cesarczyk Adam, Warszawa, H. Sport.
 Czubkówna Eugenia, Warszawa, Albatros.
 Drapał Antoni z ż., Mor. Ostrawa, Jurand.
 Dargiewiczówna Halina, Warszawa, Poraj.
 Dziedziak Jadwiga, Puck, Sanato.
 Dzielny Eryk, Katowice, Przystań.
 Dorfman Dr. Jakób, Leżajsk, Kresy.
 Domaracki Waclaw, Warszawa, Biały Dwór.
 Eisert Karol z ż., Lwów, **Radowid**.
 Epszajnówna Helena, Łódź, Jurand.
 Eiger Henryk, Warszawa, Orawa.
 Ehrlich Ludwik M., Warszawa, Orawa.
 Elgar Alice Louiza, Warszawa, **Wielkopolanka**.
 Fanner Marja Elż., Warszawa, Bank Polski.
 Fiszerówna Erika, Łódź, **Czerwony Dwór**.
 Fojkisowa Herta i Włodz., Michałkowice, Olimp.
 Fojkis Włodz. z ż., Michałkowice, Olimp.
 Fuchs Zygmunt, Warszawa, Sanato.
 Gawrońska Halina, Warszawa, Szopenówka.
 Gąsiorowa Celina z c., Kraków, Lwówianka.
 Gerlitz Elwira, Warszawa, Orawa.
 Gens Cecylja, Warszawa, Orawa.
 Gebiczówna Marja, Tarnów, Jordanówka.
 Grendeszyńska Helena, Warszawa, Aslanówka.
 Gintel Sabina z s., Kraków, Przystań.
 Goldmic Mieczysław, Łódź, Kalina.
 Godzewska Irena, Warszawa, **Radowid**.
 Goldkorn Arnold, Warszawa, Krupówki 35.
 Gościński Szymon, Częstochowa, Snieżka.
 Gołdyński dr. Kazimierz, Poznań, **Carlton**.
 Gorbowa Dr. Hedda, Warszawa, **Czerwony Dwór**.
 Gordzicki Waclaw, Warszawa, Biały Dwór.
 Grynberg Gustawa, Warszawa, Krupówki 35.
 Hartman Zenon z ż., Warszawa, Baszta.
 Handzelewicz Józef z r., Grudziądz, Lwówianka.
 Hempowicz Dr. Franc. z ż., Poznań, **Miła**.
 Hirschel Józef, Lwów, Kalina.
 Higier Alina, Warszawa, Orawa.
 Holesowa Marja z r., Kraków, Kościeliska 41.
 Hurda Ryszard z siostrą, Warszawa, Lwówianka.
 Jakobi Felicja, Warszawa, Świt.
 Jabłonowski Jerzy z ż., Warszawa, Baszta.
 Jabłoński Miecz. z r., Warszawa, Wiosna.
 Jasińska Janina, Poznań, Odrodzenie.
 Jaglanówna Teofila, Warszawa, Kościeliska 61.
 Jabłkowski Zbigniew, Warszawa, Lwówianka.
 Jacynicz Stefan, Gdynia, **Czerwony Dwór**.
 Jaworska Ada, Łódź, **Czerwony Dwór**.
 Jasiński Mirosław, Warszawa, Przystań.
 Jaszewicz ks. J., Łódź, Księżówka.

Kałczyński Franciszek, Warszawa, **Warszawianka**.
 Krawczyńska Jadwiga, Warszawa, **Kmicic**.
 Kąlewska Gusta z s., Warszawa, Janina.
 Keller Lidja, Warszawa, **Maraton**.
 Klein Oskar, Warszawa, H. Europejski.
 Klein Marta, Bielsko, Krupówki 35.

Koniżanka Guta, Cieszyn, H. Europejski.
 Kostro Karol, Wyszczów, Jerezow.
 Kołankowski Franciszek, Łazisk, Sanat. Nauczyc.
 Koppenhöfer Elfyda z s., Katowice, Olimp.
 Koppenhöfer Norbert, Katowice, Olimp.
 Kozaczyński Miecz. z ż., Hajnówka, Albatros.
 Kohn Pola z r., Łódź, Dworek.
 Kulikowska Janina, Warszawa, **Kmicic**.
 Krupa Bronisław, Jasło, Sanat. Nauczyc.
 Kucharska Izabela, Grudziądz, Lwówianka.
 Krzyżkiewicz Waclaw z r., Sosnowiec, Zacisze.
 Lax Harry, Kraków, H. Europejski.
 Lando Jakób, Warszawa, H. Sport.
 Lewnefisz Józef, Gdańsk, **Radowid**.
 Lewin Lunia z r., Łódź, Janina.
 Lejtin Edward, Warszawa, Orawa.
 Lilpop Aniela, Warszawa, Wiosna.
 Lieberman Charlotte, Oświęcim, **Renaissance**.
 Lorkiewiczowa Janina, Poznań, Sienkiew., A. Król.
 Łysiakówna Stanisława, Kalisz, Sanat.
 Malinowski Władysław, Warszawa, **Marilor**.
 Mayzel Ludwik z ż., Łódź, **Miła**.
 Mahler George, Warszawa, H. Europejski.
 Misiakowski Stanisław, Warszawa, **Warszawianka**.
 Mindak Stanisław z ż., Karcuszyń, **Warszawianka**.
 Mikoś Marjan, N. Sącz, H. p. Gewontem.
 Michalska Anna, Wilno, Stamary.
 Michniewicz Władysław z ż., Warszawa, **Carlton**.
 Millner Waclaw, Bydgoszcz, **Ziemiański**.
 Mikiewicz Dr. Tad. z r., Kraków, **Warszawianka**.
 Moes Jadwiga z siostrą, Pilica, **Bór**.
 Musiałkowska Jadwiga, Warszawa, **Szałas**.
 Murawski Franciszek, Lwów, Sanat. Wojsk.
 Murawski Adam z ż., Kraków, Stamary.
 Nawrocki Dr. Stan. z r., Warszawa, **Carlton**.
 Neuman Eugenia, Katowice, **Ziemiański**.
 Neuman Kazimierz, Katowice, **Ziemiański**.
 Nitecka Janina z c., Warszawa, **Szałas**.
 Nitkowski Dr. Stanisław, Warszawa, **Carlton**.
 Nowakowski Eugeniusz z r., Kraków, Orla.
 Owczyńska Anna, Warszawa, **Marilor**.
 Onyszków Edward, Lwów, H. Europejski.
 Orlikowska Dr. Celestyna, Piotrków, Zamieć.
 Pawlikowski Piotr, Warszawa, H. p. Gewontem.
 Patzkerowa Gizela, Stanisławów, **Pod Gubałówką**.
 Paczowski Julian z ż., Chrzanów, Nasza.
 Perle Balbina z s., Łódź, Piast.
 Piotrowska Kunegunda, Warszawa, Kresy.
 Podworski Stefan, Warszawa, Stamary.
 Proniówna Helena, Lwów, Nasza.
 Pruchmarsi Waclaw, Zamość, Belladonna.
 Puławski Waclaw z ż., Warszawa, **Carlton**.
 Rawicka Aleksandra, Lwów, **Carlton**.
 Ranek Wilfrid, Warszawa, **Ruczaj**.
 Rakowska Michalina z r., Warszawa, **Ziemiański**.
 Rennerowa Halina, Warszawa, Dom Wycieczkowy.
 Rechtsiegel Wera, Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
 Penkówna Zofja Irena, Warszawa, Jordanówka.
 Rozenberg Nikodem z ż., Warszawa, Nietota.
 Rosenfalowa Helena, Łódź, Anastazia.
 Runkowa Natalia z r., Warszawa, **Szałas**.
 Rudzki Kazimierz, Warszawa, **Ruczaj**.
 Spaltówna Dr. Malwina, Mielec, **Warszawianka**.
 Skalski Paweł, Warszawa, **Warszawianka**.
 Sławińska Eugenia, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
 Saksówna Stella, Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
 Sękowski Karol, Kraków, H. p. Gewontem.
 Sliwińska Barbara, Warszawa, Skaut.
 Sikora Paweł, Zakopane, Eljaszówka.
 Ściegonowa Janina, Warszawa, Orla.
 Sieniewicz Zbigniew, Siedlce, **Ruczaj**.
 Siczek Stanisław, Warszawa, **Ziemiański**.
 Siedlecki Grzymała Adam, Bydgoszcz, **Ziemiański**.
 Sroczyński Waclaw, Seroki, Ustronie.
 Szwajcerowa Cecylja, Łódź, Stochówka.
 Szwedowska Zofja, Warszawa, **Szałas**.
 Szwede Kazimierz, Warszawa, Stamary.
 Szpitzman Helena, Warszawa, Gosp. Włóczęgów.
 Schramek Bruno, Cieszyn, H. Europejski.
 Szapiro Anna z s., Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
 Szemiński Stefan z r., Warszawa, **Sienkiewiczówka**.
 Szetesztajn Wład. Józef, Warsz., **Sienkiewiczówka**.
 Schramiec Waclaw z r., Warszawa, Mirabella.
 Sternowa Jadwiga, Warszawa, Skaut.
 Staniewicz Roman z ż., Katowice, Jordanówka.
 Stanisłewski Zygmunt, Wilno, Sanat. Wojskowe.
 Stepnińska Katarzyna, Grodno, Sanat. Wojskowe.
 Staszewska Marja, Ciełm, Sanat. Wojskowe.
 Staszewicz Jan, Warszawa, Stamary.
 Stamberger Dr. Henryk z ż., Cieszyn, H. Europejski.
 Tarnowska Wiesława, Jasionna, Nasza.
 Uniz Dr. Joachim z r., Lwów, Biały Dworek.
 Urbańska Anna Marja, Warszawa, Mirabella.
 Waberski Ludwik z r., Warszawa, **Warszawianka**.
 Wagner Józef, Warszawa, **Warszawianka**.
 Walkiewicz Dr. Władysław, Warszawa, **Ruczaj**.
 Weychert Stefan z r., Warszawa, Lotos.
 Weinstein Abram, Warszawa, Kresy.
 Weise Käthe z r., Poznań, **Sienkiewiczówka**.
 Wedrychowicz Stanisław z ż., Lubliniec, **Ziemiański**.
 Wiliczyńska Zofja, Poznań, **Warszawianka**.
 Winiarczyk Teodor, Warszawa, Sanat. Wojskowe.
 Winawer Włodz., Warszawa, Gosp. Włóczęgów.
 Wiszniewski Jerzy, Wilno, **Ziemiański**.
 Wittówna Marja, Wilanówek, Stella.
 Wnorowska Jadwiga, Kraków, **Przedświt**.
 Wojtarowicz Bronisław, Poznań, **Marilor**.
 Zagórny Stanisław z ż., Warszawa, **Ruczaj**.
 Zbijewska Wanda, Warszawa, **Carlton**.
 Zingolowa Nina, Sosnowiec, H. Europejski.
 Zimmerman Marcel i Z., Krzeszowice, Kasprucie 30.

Przyjmę panię

inteligentną, do 5 letniego chłopczyka, jako dochodzącą w Zakopanem. — Zgłoszenia: Goldbergerowa, Zakopane, willa „Kujawianka“, ul. Zamoyskiego.

Voigtländer

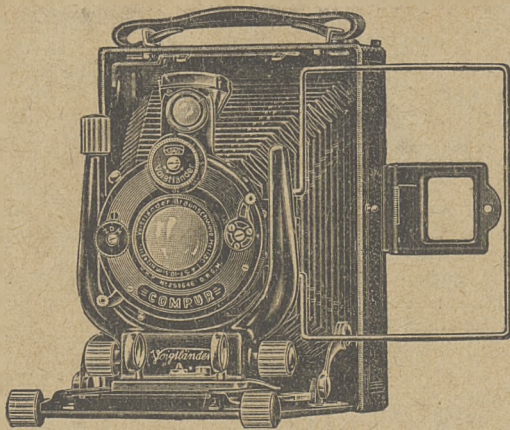
niezrównany o pierwszorzędnym
walorach i optyce aparat fotogra-
ficzny. — Nieodstępny i niezawodny
przyjaciel każdego turysty i spor-
towca.

Uniwersalnym papierem amatora w najwła-
ściwszym tego słowa znaczeniu jest:

„SATROX UNIVERSAL“
fabr. Schering — Kahlbaum A. G.

Skład aparatów i przyborów fotograficznych — pierwszorządne labora-
torjum dla prac amatorskich

H. Schabenbeck, Zakopane, Krupówki 57. Tel. 436.

Dr. ALFRED KAMSLER

Specjalista chorób płuc —
b. długoletni I. Asystent lecznic kantonalnych
w Davos — Leysin i Montana
osiedlił się
w ZAKOPANEM, ul. T. Kościuszki, dom
Rayskiego telefon Nr. 570.
Najnowsze metody lecznicze.

Tran świeży

poleca Drogerja H. Pła-
szczyńskiej, Krupówki 71
obok sklepu p. A. Wojciechowskiego.

Stajnie końskie

ciepłe i czyste, możliwie w centrum uzdrowiska —
dla kilkudziesięciu koni wyścigowych, na okres zimo-
wych zawodów konnych — od 10 stycznia do
10 lutego 1930 p. potrzebne.

Zgłaszać natychmiast do Sekretarjatu Kom-
itetu Imprez Sportowych Związku Przyja-
ciół Zakopanego — ul. Witkiewicza 1 —
lub do prezesa K. I. S. p. dyr. Marjana Jamont-
ta — Hotel Bristol.

Najlepszą drogą reklamy w sezonie zimowym w Zakopanem

będą

STADJONY SPORTOWE

Komitetu Imprez Sportowych Z. P. Z.
na Równi Krupowej (ul. T. Kościuszki).
Reklamy i ogłoszenia na parkanie zewnętrznym
w bufecie i trybunach — 20 zł za 1 m², na
stronie wewnętrznej parkanu 5 zł 1 m².
Zgłoszenia przyjmuje Sekretarjat K. I. S.
Zakopane, ul. Witkiewicza 1.

DODATKOWE WPISY

na otwarte KURSY HANDLOWE
dla dorosłych — Koncesja rządowa L. III. 4290/29.
ZAKOPANE, ul. Witkiewicza 9, przyjmuje
się codziennie. — Księgowość — arytmetyka i kore-
spondencja handlowa — prawo wekslowe — steno-
grafia — pisanie na maszynie.
Po ukończeniu egzaminu świadectwa.

Dyplom polski.

Dyplom paryski.

„IKEDA“ — Instytut Kosmetyczny

Zakopane, Rynek, dom J. Trybuły.

Racjonalne pielęgnowanie urody podług najnow-
szych metod Institut de Beaute „KEVA“ w Pa-
ryżu. Usuwanie wad cery. Najnowsze aparaty.
Maski paryskie i wiedeńskie. Okłady parafinowe.
Farbowanie brwi i rzęs.

Fabryka Kołder, Materaców, Poduszek i Bielizny

MICHAŁ KUŁAK

Skład główny
Krak. Przemieście 62

WARSZAWA

Fabryka
ulica Chłodna 29

wykonywa i poleca

Kołdry watowe, puchowe, materace, be-
cki, poduszki, wszelkiego rodzaju bie-
liznę oraz watę, pierze, puch i włosień.

Wszelkiego rodzaju łóżka, materace,
tapczany, urządzenia pościelowe dla
:-: hoteli, pensjonatów i szpitali. :-:

Centralny skład na Zakopane i okolice Składnica Pensjonatów.

Okazja! Okazja!

Radjoaparat 4-lampowy angielskiej marki Neu-
trofon, z głośnikiem — tanio do sprzedania. —
Magiel stołowy, wałki 60 cen., bardzo praktyczny,
tanio do nabycia. Wiadomość: Redakcja naszego
pisma.

„ZDOBNICTWO“ Wanda Śniegocka

ul. Kościuszki (Marszałkowska)
dom Dr. L. Fischera
KILIMY
Stylowe hafty, pantofle, rzeźby, lalki etnograficzne

Salomea Pollakowa

Zakopane — ul. Witkiewicza 9.

Najstarszy skład i pracownia
futer i kożuszków
(z rękawami i bez)

Wielki wybór haftów stylowych i fusa-
ków (worków) futrzanych, jakoteż leża-
ków do werandowania.

NASZE PENSJONATY.

„ATLAS“

Pensjonat Anny Federowiczowej.
Jedyny na południowych stokach

Gubałowski

ul. Gładkie, dom Prof. E. Romera.
Najlepsze położenie. Wspaniały widok
na Tatrę. Piękne pokoje. Wyborne
utrzymanie. Pianino. Telefon 551.
Dla kształcącej się młodzieży i urzęd-
ników ulgi.

„BÓR“

pierwszy pensjonat djetetyczny
Dr-owej JÓZEFY KUCZEWSKIEJ
pod lekarską opieką
D-Ra ANT. KUCZEWSKIEGO
ZAKOPANE, ul. Jagiellońska
telef. międzymiastowy Nr. 419.

„IRUSIA“, Droga do Białego. Komfortowy pensjonat
murowany. Cena 10 do 12.50 zł.

— WIELKOPOLANKA —

Pensjonat cały rok otwarty. Pokoje słoneczne — Kuchnia
wykwintna. — Ceny przystępne. — Dla rodzin zniżki.

INFORMATOR

a) Dział adresowy:
Urzędy i instytucje:

Urząd gminny, ul. Krupówki, „Bazar Polski“.
Zarząd Uzdrowiska, Rynek.
P. Starosta Powiatowy przyjmuje we wtorek
między godz. 10 a 12 przed południem w biurze
Zarządu Uzdrowiska.

Komisariat Pol. Państw., Rynek.
Urząd Parafialny, ul. Krupówki, obok kościoła
paraf.

Lekarz klimat., Dr. Mastalerz, Biuro lekarza w
Zarządzie Uzdrowiska, Rynek.

Biuro meldunkowe w Zarz. Uzd., Rynek.
Szpital Klimatyczny, ul. Szpitalna.

Stacja Ratunkowa Zarządu Uzdrowiska w Za-
kopianem — Szpital Klimatyczny — telef. Nr. 444.

Tatr. Ochotn. Pogot. Ratunkowe, ul. Krupówki,
dworzec P. Tow. Tatr.

Komenda Garnizonu, Zakopane, w Sanatorium
Wojsk. im. Marsz. J. Piłsudskiego.

Biuro meldunkowe dla osób wojskowych: na
Posterunku Zandarmerji — ul. Chramcówki,
willa „Wojtuś“.

Urząd Pocztowy i Telegraficzny, Krupówki 22.
Dworzec Samochodowy, ul. Krupówki, obok re-
stauracji Karpowicza.

Pol. Towarz. Tatrzańskie, ul. Krupówki, „Dwo-
rzec Tatrzańskie“.

Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubiń-
skiego, Krupówki, obok dworca Tatrzańskiego.

Dr. Włodzimierz Jasiński, notariat, Krupówki 39.

Sekretariat Gremjum Właśc. Pensj., ul. Wit-
kiewicza 1 — godziny urzędowania od 4—6 po
południu (16—18). Tel. 308.

Państwowy nadzór lasów tatrzańskich — inż.
M. A. Liberak, ul. Chałubińskiego, willa „Libera-
ków“.

Adwokaci:

Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 —
naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim“.

Dr. Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka“
za pocztą, tel. 407.

Dr. Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul.
Sienkiewicza, willa „Chochlik“, tel. 417, przyj-
muje od 4—6 po południu.

Dr. Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr.
Bachledy Curusia, tel. 404.

Dr. Franciszek Kowalski, Krupówki 26, dom
Bogdańskiej.

Dr. Stanisław Wierzbicki, ulica Kościuszki, dom
B. Rajskiego, tel. 245.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską“, ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 248
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem“, F. Tabeau,
Krupówki, obok Trzaski.

Fotograficzne Zakłady:

H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyj-
muje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Krawcy:

„Sport“, Krupówki 49 (P. Lal i F. Mizia).
Ludw. Willinger, Krupówki 51, w podw., tel. 548.

Towary bławatne:

O. Kretschmer, Krupówki 74.

Galanterja, przybory do szycia i haftu:

Antoni Krzyżak, Krupówki, róg ul. na Rynek.
Mangel Maks, vis a vis Morskiego Oka (obawia,
trykotaże, bielizna, manufaktura), tel. 427.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Bazar „Pod Górale“, Krupówki 49 (Instrumenty
muzyczne).

Pracownia art. rzeźb. T. Wieczorka, ul. Ja-
giellońska, Willa „Szopenówka“.

Maszyny do pisania i szycia.

„Hydropol“, Zakopane, Krupówki 74.

Rowery i przybory.

„Hydropol“, Zakopane, Krupówki 74.

Artykuły wodociągowe.

„Hydropol“, Zakopane, Krupówki 74.

Żarówki elektryczne i baterje.

„Hydropol“, Zakopane, Krupówki 74.

Restauracje.

Stan. Karpowicz i Syn, najstarsza. znana ze znako-
mitych kuchni restauracja, ul. Krupówki.

Opony samochodowe.

„Hydropol“, Zakopane, Krupówki 74.

Biura sprzedaży wól i parcel:

T. Siemianowski, obok poczty, tel. 327.

J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki
— własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetry na I-iej stronie 60 gr,
w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy
ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Prenumerata.

P. T. Prenumeratorów zamiejscowych uprasza
się przekazywać prenumeratę przez P. K. O. Kra-
ków, Nr. konta 409.650.